

IZ NASELBIN.

Butte, Mont.

Kakor je splošno znano, je Butte unijako mesto; v njem ni prostora za skebe. Toda nekateri slovenski in hrvaški skebe so za mnjenja, da je Butte pravzaprav nekako pribežališče skebov, kadar jim že drugje postaja preveč. Da pa temu ni tako, lahko pove Hrvat Jos. Jarda. On je bil v Calumet, Mich., nekak deputy s količkom, s katerim je nastopal proti štrajkarjem. Ker so mu pa menda takaj preveč, jo je šele pripihal v Butte. Tu je dobil delo v West Calussa rudniku, in glej, zgodilo se je, da so za tega delavskega izdajalca zvedeli unijaki delavci in dne 13. decembra zvečer pripeljali so se pred rudnik s avtomobilom in so zahtevali "junaka" Jarda, katerega so takoj tudi dobili, ga vzeli s seboj ter ga odpeljali nekam v okolico ter ga tam izpustili. Isto se je zgodilo tudi z nekim Ivan Cvetičem Goriščem. Tudi on je prišel za delom v Butte, katerega je tudi dobil v Pitt Mont Mine, in delal je že kakih 30 dni, ko se je zvedelo, da je bil skeb v Calumet-skem štrajku. Dne 21. novembra ob 10. zvečer pripeljali so se štirje moške z avtomobilom pred imenovani rudnik in so zahtevali izročitev Cvetiča. Ko so mu povedali, da ga nekdo od zunaj zahteva, je šel na površje nadajoč se, da mora kaj dobrega biti. Toda tudi on se je prepračil, da temu ni tako, kajti omenjeni moške so ga odpeljali kdo ve kam v pustino in in ve se, kaj se je z njim zgodilo sedaj v ledeni zimi?

Toraj skebe, svarim vas, da ne prihajate v Butte. Okolica tega mesta je pušča in prazna — prava pušča. Obenem je sedaj tudi zelo mrzlo, in najti se nekega večera v takem kraju, ni kar nič prijetno. Ako kdo ve za kakega skeba ki dela v Butte, naj stvar naznani na "Butte Miner's Union No. 1", Butte, Mont., kajti gotovo je tu več skritih garjencev.

Newark, O.

Cenjeno uredništvo: — Kot mezdni delavec v teh slabih časih, ko povsod brezposelnost vlada, moram biti pač zadovoljen, ker sem pogodil nekaj kot slepa kura zrno, namreč: dobil sem delo. Sedaj, tekem dveh mesecev mi je zopet dovoljeno prodajati moje delovno moč.

Mesteca Newark leži v prijaznem kraju, 140 milj južno od Clevelanda. Slovencev je tukaj samo šest družin in nekaj samecev. Večina nas dela v tovarni "The Werli Stow Co." Imenovana družba sprejema samo organizirane delavce, akor tudi v celem mestu, ako delavec ni organiziran, tukaj ne dobi dela.

Dasi je malo Slovencev, kljub temu imajo svoje društvo "Javnornik", šte. 160 S. N. P. J. Število članov se namreč množi, ker prihajajo rojaki iz drugih mest. Zadnji teden je prišlo iz Clevelanda pet Slovencev, vsi oženjeni; tukaj delajo njih družine, a živijo pa v Clevelandu. Zaradi brezposelnosti so morali zapustiti svoje žene ter iti po svetu za delom.

Kdo torej uničuje družinsko življenje? Socialisti ali pa kapitalizem? Gospodje v Žoletu odgovorite! Kam se naj delavec obrne brez dela in gmotnih sredstev; druga pač ne more postati kot socialist! Kdo vruga bo čakal na vaše obljube po smrti? Tukaj hočemo živeti kot se spodobi človeku. Seveda Kranjski Janez bi naj rajši videl, da bi živel po vzgledu Klopčiča, — farškega skeba, — ki dela sramota celemu narodu. Sree me bol, ko čitam dopise borečih se bratov v bakrenem krožju Michiganu. Nikdo ne ve, kaj da je štrajk, kdor se ni bil prizadet. Sodrugi in vsi Slovenci, pomagajte jim! V kratkem bomo tudi tukaj napravili malo veselico, upam, da se bo nekaj nabralo za njih!

So. Pozdrav! A. Gradišar.

De Pue, Ill.

Uredništvo Proletarca! Po potrebi se zopet oglašim, da sporočim sodelavcem po drugih naselbinah, kako tukaj pri nas živimo.

Z vsakim dnem čitam v časopi-

sih pritožbe ubogega trpina, kako da se muči, toliko, da ne omaga na potu domov in vse to za druge, sam pa nima toliko, da bi si nesešil glad. Tudi pri nas je tako. Kar se tiče dela, delamo vedno in to največ po 12 ur na dan, da bo več profita za podjetnike, potem bomo pa počivali, kot se to že zdaj govori. Ne mislim resno, da bi počivali, ker tovarne delajo vedno naprej in ker največ govorijo bossi, da imajo v celih oblastih uboge trpine. Neki delodajalec se je celo predrznil izraziti, da ga s povzdignjenimi rokami prosijo za delo in tako vlada strah med delavstvom, kateremu bo kapital odpovedal njegovo moč, oziroma ki jo je že oustil za njihov profit. Tako se godi in se bo godilo ubogemu delavstvu, dokler ne bo organizirano gospodarsko in politično, dokler ne bo delavec držal z delavcem, dokler ne bodo delavci ustanovili soc. klubov in sponjevali svoje dolžnosti in dokler ne bomo podpirali unij. Ako bi vsak delavec bil v socialističnem klubu, kjer bi se poučili, kaj je socializem, zakaj se bori in kaj je njega naloga, potem ne bi bilo toliko bojev, oziroma tako dolgo trajajočih, kot so danes v Michiganu, Coloradu itd. Ako bi se delavstvo zavedalo svoje dolžnosti (ako so že v soc. klubu ali ne), bi se lahko veliko pomaglo naši stranki. Vem, da je že vsak slišal, ako ne čital, kako grdo ime je skeb in kako sramotno delo opravljajo in to na škodo vsem delavskemu razredu, (n. pr. Glasnik, Klopčič itd.), da se zgraža nad njim ves delavski razred in plačilo jim ne uide. Veliko boljše pa tudi ni skebov podpirati. Zatorej delavec, bodi pazen vsikdar, kadar kaj kupuješ. Zahtevaj unijsko blago; ako ti ponudi skebško, vrzi mu ga nazaj in pojdi drugam, kjer ga dobiš. Ako bi se delavec držal in zavedal vsaj te svoje dolžnosti, bi se s tem veliko pomagalo delavcem, ker na ta način bi jih prisilili v unije brez vsakih stavk. Ako bi ne bil to lahek boj in veliko koristi za nas vse, ki se borimo za obstanek v takih razmerah, kot se sedaj? Ali tarnanje ne pomaga nič, ako ni resne volje. Stopimo v socialistične vrste, v boj z uma svitlim mečem za pravice, katere nam grede kot človeštvu brez izjeme, ne samo izvoljenim, kot se nekateri sklicujejo! Ampak naj neham s tem, ker se člani soc. stranke ne držijo svojih rok stran, ampak še sami pospešujejo njih sramotno (skebško) delo; kako naj se potem zahteva od drugih, ki sploh ne vedo, kaj je socializem in kaj je delo unijskih delavcev vredno. (Kdor je skeb, ne more biti socialist. Op. ured.)

Naj Vam tudi sporočim, da je velika nesreča zadela naš soc. klub, ker nam je zbolel organizator sodr. Mike Omerza, kateri je postavil vse svoje moči za ustanovitev in napredek istega ali sedaj ga je pokopal požrešni moloh — kapitalizem v postelji že štiri mesece z navadno proletarsko boleznijo — jetiko. Ako ravno se okreva, ni veliko upanja. In kakor je začel naš organizator bolehati, tako je začel bolehati tudi naš soc. klub in to vsled posameznikov. Ali ni to žalostno, toliko ognja kot ga je bilo v vas, ko smo ustanovili klub, da bi človek mislil: no, tukaj bo pa nekaj več kot samo ime socialist. Vedite, da sama znamka ne napravi človeka zavednega; kje ste pa sedaj, ali veste mogoče že dovolj, kar mora vedeti vsak delavec, ako se hoče boriti s sovragom — kapitalizmom, kateri ima oblast nad nami, nad nezavedno maso. Zdromite se in na delo, katerega smo započeli, da ga tudi dovršimo, ako ne mi, pa naši potomci, ker veliko laglje jim bo nadaljevati boj, katerega smo mi pričeli, kot pa šele začeti — Zatorej vam kličem! Vsi na shod dne 11. januarja 1914, da se oživimo ali pa čisto zaspimo. Nekaj se mora začeti, čakanje ne izda nič!

S socialističnim pozdravom, Jos. Omerza, taj. kl. št. 106.

Za Mich. štrajkarje.

Svota nabrana po jugosl. soc. klubu šte. 106, De Pue, Ill. in poslana v Denver, Colo. Dali so: D. Badovinac \$1.00. Po 25 c: Frank Penca, Joe Dolinšek, Joe

Los, Mat. Zemlen, Ant. Kerin, D. Stancel, John Kos, Luj Banič, Karol Gričević, Mike Bodaj, Joe Frigel, John Koman, Joe Urbane, Jos. Omerza, Jos. Frigel, Stip. Petrovič, Jos. Kukman, Jos. Orven in Ignac Bedenk; po 50 c: Mat. Zugič, Alois Povše, Vime Maček; po 30 c: Ant. Kermie; po 10 c: Ant. Ščinkovec, Josefa Gregorič, Mary Gregorič in Frank Seve; Klub šte. 106: \$2.00.

Skupaj \$10.20
John Koman, Jos. Frigelj.

Newburg, O.

Cenjeno uredništvo: — Upam, da uvrstite teh par vrstic v naše glasilo. — Z delom gre pri nas prav slabo, in ne vem, kdaj se bo obrnilo na boljše; izgleda ni zdaj prav nobenega. Seveda, kapitalistom se zato ne godi nič slabše kot po navadi. Oni sede lepo v palačah in s preziranjem gledajo na to ubogo parijo, ki jim je znosila skupaj milijone, kako trpi omanjkanje in neustalnost. Bilanca kapitalistov bo mastna; kaj pa naša? Kar izračunajmo vsak svoje, pa bomo videli, koliko nam ostane. Žulji po rokah, to bo vse. Toda če se bodo kapitalisti kapricirali, pa še kmalu žuljev ne bo, ker nam ne bodo pustili na delo, natlako. — Lepo urejena je ta družba, kaj!!

Kar se društvenega življenja tiče, je napredka dovolj, tako da se lahko vsak zavaruje za slučaj bolezni ali nesreče. Imamo društvo "Jutranja zvezda", šte. 41. S. D. P. Z., ki prav dobro napreduje. Podpre daje v bolezni vsak teden \$7.00, posmrtnine pa \$500. Želel bi, da vsak Slovenec, ki še ni član katere druge jednote ali zveze, da pristopi v to. — Dne 14. decembra smo imeli volitve uradnikov društva in izvoljeni so bili sledeči:

Preds. A. Strajnar, tajnik: F. Kokotec, blag.: A. Ulepič.

Konečno pozdrav na vse zavedne in v pozdrav Jaka Štrigelnu, ker tako dobro štriglja voglate butice. Želel bi, da bi se oglašil tudi kaj v Cleveland!

Frank Kokotec, tajnik.

Clinton, Ind.

Cenjeno uredništvo: — Časi postajajo prav resni. Iz časnikov čitam, kako kapitalisti odpuščajo delavce in zapirajo tovarne. Tudi po rovih se dela zelo počelo, po dva do tri dni v tednu. Nismo več daleč od aprila, ko bi bilo treba stopiti zopet v boj za povišanje plače, ali kaj boš štrajkal, ko se zdaj, ko bi se moral kaj delati, da bi človek djal kaj na stran za pozneje, ne dela. Tako nas kapitalisti že zdaj privijajo na ta račun.

Ravno sedaj se zopet slavi rojstvo odrešenika, ki je prišel na svet pred 1913 leti. V cerkvah pojo "Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje" in kade in pridigujejo. Koliko ljudi pa je odrešil Kristus s svojim rojstvom? Jaz še zdaj nisem odrešen in z menoj čaka tega odrešenika na milijone. Kdo pa je ta odrešenik? — E dini socializem je ta odrešenik, ki nas bo rešil iz gospodarske sužnosti. Če bomo enkrat svobodni na telesu, bo svobodna tudi duša; duša v zasužnjem telesu pa ne more biti svobodna! Poglejmo v Michigan, Colorado, in druge industrijske kraje, kjer bje mezdni suženj boj za boljši komadič kruha. Kdo bo odrešil meznega delavca, če se ne bo sam? Morda farji kapitalisti sami? Nikdar! Suženj bi ostal na vse veke, če bi čakal, da ga odreši cerkev ali pa kapitalizem. Današnja cerkev je ponižna dekla kapitalizma, to potrjuje najjasnejše Lukee Klopčič in Janezov Janez v Jolietu. "Mir" pripovedujejo, a vganjajo največje provokacije za prelivanje krvi. — Fej! Delavci zanimajmo se za naše socialistično časopisje in organizirajmo se politično in gospodarsko, če hočemo, da bo enkrat nastal mir na zemlji. Dokler ne bo organiziran zadnji delavec politično in socialistični stranki in gospodarsko v Uniji, je zaman pričakovati miru. Kapitalisti nečejo miru.

Za delom ne svetujem hoditi semkaj. — Sedaj se že pripravljamo za volitve delegatov za promogarsko konvencijo. Moja želja je, da bi bil izvoljen neustrašen delegat, ki bo vsikdar zagovarjal naše pravice! Pozdrav in novoletno voščilo vsem čitateljem Proletarca!
John Močnik.

Alta, Canada.

Cenjeno uredništvo: — Vsak dopisnik začne skoraj z delom, bom pa še jaz.

V našem kraju je z delom skozi celo leto slabo. Sedaj se obračamo na boljše, vendar ne svetujem hoditi nikomur semkaj, ker tako dobri časi še niso; je še precej brezposelnih. Tukaj imamo društvo, ki spada k S. D. P. Z. Dne 14. dec. smo imeli letno sejo in smo izvolili I. Travna predsednikom, A. Kunea, tajnikom, F. Oblaka, blagajnikom.

Vsem srečno novo leto 1914!
J. Šribar.

Mullan, Ida.

Cenjeno uredništvo: — Priloženo Vam pošljem \$2.00 za moje naročnino in prosim, da priobčite sledeče: Mnogo čitam o michiganskem in coloradskem štrajku, in ne morem si kaj, da bi ne občudoval solidarnost delavcev, ki omogočajo, da vzdržujejo. — Le tako naprej delavci, in štrajk boste gotovo dobili. — Tudi pri nas je bil pred petnajstimi leti štrajk, a je bil izgubljen, krivda temu je pa bila delavska nesolidarnost. Kjer so delavci nesložni, tam se hudič smeje v pest, kajti potem zmaga jo vedno kapitalisti.

Fantje, kjer ste že, stojte trdno kot skala; cela zapadna veriga rudarjev stoji za vami! Vseposod se sliši: pomagajmo rudarjem v Michiganu. — Pri nas imamo sedaj organizacijo, W. F. of M. in zaslužimo po \$3.50 za 8urno delo. Skeb nima pri nas nobenega kredita in jo mora takoj popihati od koder je prišel. Slovenski delavci se prav pridno zanimajo za napredek. Pred štirimi leti tukaj še ni bilo nobenega Proletarca, zdaj ga ima pa do malega že vsak. Ne dolgo tega smo ustanovili tudi društvo S. N. P. J., ki tudi prav dobro vspeva, dalje socialistični klub, šte. 125 J. S. Z. — Naše geslo bodi: vedno naprej skozi napredek k zmagi!

Štrajkarjem v Michiganu želim srečnejše novo leto 1914, Proletarcu pa mnogo naročnikov!

Star štrajkar.

Waukegan, Ill.

V nedeljo, dne 4. januarja 1914, bo tukaj govoril sodrug Emil Seidel, bivši socialistični župan mesta Milwaukee. Govoril bo v Armory Hall, na North County St. Pričetek govora bo ob 3. uri popoldan; ustopenina 10 c. Neki rojak mi je tukaj rekel, da je Seidel tovarnar in milijonar, da je torej tudi on kapitalist; in kar je rekel meni, je še bolj gotovo tudi komu drugemu. Zatorej delavci, kateri razumete angleško, posebno tisti, ki ste državljani, idite poslušati omenjeni dan tega dozdevnega milijonarja in prepričan sem, da ako bodete tako delali, kakor vam bo povedal, nam ne bode treba stokatati, kakor stokamo danes, ki imajo demokratski "berači" in "delavski prijatelji" vladine vajeti v rokah.

Tu je lepa prilika tudi za tiste, ki pravijo, da so socialisti druge narodnosti "fajn", ker ne zabavljajo samo čez farje kako: "Kranjski"; idite poslušati Seidela, ker nam je vseeno od koga se učite spoznavati resnico, glavno je, da jo spoznate.

Torej na svidenje v Armory Hall!

J. Zakovšek.

Dunkirk, Kans.

Cenjeno uredništvo: — Prosim odstopite mi par vrstic, da potočam o tukajšnjih razmerah. — Z zaslužkom gre bolj trda, kakor dandanas povsod. Ravno toliko nam dajo kapitalisti, da se protamo, po enih krajih pa še tega ni. — Dne 15. decembra sem sklical sejo za ustanovitev socialističnega kluba. Šel sem od hiše do hiše in vsakemu sebi povedal, kar sem imel že dolgo na sreč. Brez nasprotnikov seveda tudi tukaj nismo, ali vžle vsem nasprotnikom se je odzvalo na sejo 13 članov in tri članice. Nasprotniki kajpak obrekujejo in blatijo naše gibanje toda pomagalo ne bo nič. Kdor neče iti h klubu, naj pa doma ostane na zapečku, sili lo se ne bo nobenega.

Dne 31. decembra bo imel novi klub prvo zabavo pri sodr. T. Tomšiču. Vstopnina prosta. Za vse potrebno bo preskrbljeno. Ob tej priliki vabimo vse sodruge v okolici, naj nas obiščejo v obil-

nem številu. Posebno vabimo sodr. Bratkoviča, naj pride, da bo mladi klub vsposobil s krepkimi besedami, da bo več življenja.

Pozdrav vsem in srečno novo leto čitateljem Proletarca!
Tony Tomšič, organizator kluba.

Lloydell, Pa.

Dne 14. decembra smo imeli rod no sejo soc. kluba šte. 117, katere so se vdeležili skoraj vsi tukajšnji sodrugi. Na dnevnem redu smo imeli več važnih točk, kakor tudi volitev odbora za leto 1914. V odbor so izvoljeni: Ant. Zalar, tajnik, Ant. Grbec, zapisnikar, J. Švigelj, blagajnik, Ant. Stražišar, organizator. Zraven smo sprejeli sklep za prvo veselico, katero prirediti skupno obadva kluba in sicer: šte. 117 in šte. 127. v Slovenskem izobr. Domu, v Dunlo, Pa. Na tej veselici se bo nudila vsakovrstna zabava. Prepričan pa sem, da ne bode nobenemu žal, ako se vdeležijo te veselice. Na dnevnem redu bo igra, povzeta iz delavskega življenja, srečolov, šaljiva pošta in vsakevrste druge zabave. Da bo čisti prebitek namenjen v dobre namene in da ne pride v mrtve roke, bomo že mi poskrbeli. Ker se gre za koristno stvar — dobrobit vsega delavstva —, vabimo vse občinstvo iz tukajšnje okolice, da se vsi odzovejo vabilu, in sicer iz Dunlo, Lloydell, Beaverville, Omalinda, St. Michael in South Fork. Posebno pa bi nas veselilo, da bi se odzvali vabilu sodrugi iz Johnstowna in okolice. Vsem kličemo že vnaprej dobrodošli!

Kar se tiče našega kluba šte. 117., prav dobro napreduje. Zadnje sejo, dne 14. dec. je pristopilo 7 novih bojujnikov, katerim kličem: živeli zavedni delavci! Le tako naprej, da se prej rešimo okovov starega suženjstva. Delamo še precej dobro, kar pa ni tukaj v navadi; seveda, zaslužek je različen po prostoru, ali pa tudi po družih okoliščinah, katere skoraj vsaki razume, če le hoče. Druge industrije tukaj ni, kakor črna diamant, katerega je tukaj še precej pod zemljo. Seveda bo stalo še veliko delavskega gorja, prej ko pride na površje. Premogarji smo tukaj vsi organizirani, in sicer pod okrilje U. M. W. of A. Kdor ne pristopi, ni prostora za njega v premogokopu. Do zdaj je bilo vse še nekako povsno — bilo jih je več kot polovico, ki niso plačali pristopa. Sedaj pa plača vsak, in to je čisto pravilno. S prvim aprilom pridonaje leto nam bo potekla pogodbeni lestvica; eni govorijo, da bo štrajk, a drugi da ne. Vendar pa o tem ne ve ne prvi ne drugi nič gotovega. Naj bo že kakor hoče, recimo, da zaštrajkamo in kompanije nam povišajo mezdno za 5%, kaj nam pa pomaga, ko moramo pa za drugo potrebšćine plačati po 15% več, tako, da delavec vedno tlačijo le nazaj in to se bo godilo toliko časa, dokler ne pride delavska stranka na površje, to je socialistična, katere bo prevrednila, da bo vsak delavec dobil svoje polno vrednost, to je kar zasluži. Toraj vsi ne delo, da se rešimo prej ko mogoče iz kremljev kapitalizma in naših delavskih nasprotnikov.

S soc. pozdravom.

Ant. Stražišar, taj. kl. št. 117.

Brownsville, Pa.

Cenjeno uredništvo: — Delavske razmere pri nas so zelo slabe. V rovu se dela komaj toliko, da se zasluži za najpotrebnejše. Kompanija bi pa še to rada odzvela. — Ne svetujem torej nikomur hoditi semkaj za delom. Na zadnji seji smo izvolili tudi nov društveni odbor za dr. Hab. sinovi št. 28 SDPZ. in sicer I. Bauer predsed., I. Erjavec taj., M. Spohar zapisnikarjem. Pozdrav vsem zavednim delavcem!

Ivan Erjavec, tajnik.

Forest City—Vandling, Pa.

Iz raznih krajev in v raznih časopisih čitam dopise in nihče se ne pohvali z delavskimi razmerami. Tudi jaz se ne morem pohvaliti. Dela se sicer vsak dan, ali drugače nimamo ko žuljave roke in pričakovati ni nič boljšega tako dolgo, dokler se delavec ne bo začel zanimati za svoj položaj. — Tukajšnji rojaki se za te stvari vse premalo zanimajo. Ve liko več zanimanja kažejo, kako bodo nabasali božično kuverto in

jo predali "gospodu". Za socialistično stranko je še bore malo zanimanja; neko človeče se je trkalo na prvi in reklo, da smo vsi republikanci. O, jej, kakšna ironija! Kdor pozna republikansko in demokratsko stranko, ta že ve kakšno prosperiteto ste prinesle delavcu. Saj smo živeli v času vladanja obeh in sedaj živimo v času "dobrih" demokratov. Kje pa je tista blažena prosperiteta za nas delavce? Povejte, vrli "republikanci"! Ali ne pljute v lastno skledo? Pustite na stran tisto časopisje, ki vas kloroformira s tako hrano, da potem ne veste ali ste tič ali miš; naročite si Proletarca, morda iz njega izveste, kam spadate.

Konečno želim vsem čitateljem srečno novo leto!

Jos. Čebular, tajnik.

— V Chicagi so pričeli takozvani "reformatorji", med katerimi je največ duhovnov raznih kršćanskih ver, agitiraj proti prostemu prigrizku v gostilnah. Na vsak ne čin hočejo odpraviti zakonitim potom prosti prigrizek.

Vprašanje nastane, kdo je dal tem gospodom pravico, ki niso bili še nikdar lačni v svojem življenju, vtikati se v gostilniško obrt in predpisavati gostilničarjem, da ne smejo iz proste roke dati človeku prostega prigrizka, ki si je naročil pijačo. Gospodje hočejo tudi radodarnost ukleniti in stisniti v paragrafe.

Ako je tem gospodom res toliko za zdravje prebivalcev v Chicagi, naj v prvi vrsti skrbje, da se očisti židovski geto in postranske ulice, v katerih včasih smrdi gnoj, da si mora človek tiščati nos, ko gre mimo.

— Po podatkih Fosso, gubernerja v državi Massachusetts, arretirajo vsako leto v tej državi 27 tisoč oseb, med katerimi jih je 10 tisoč arretiranih radi vagabondaje. Z drugimi besedami se pravi: V tej državi arretirajo vsako leto 10 tisoč oseb, ker so bile tako nesrečne, da niso mogle dobiti dela.

Svoboda, kje si?

— Preiskava zveznega senata, ki se je pečala z industrijalnimi razmerami v Pittsburgu, je dognala, da od vseh oseb, ki umrjejo v tem mestu, 86 odstotkov ne zapusti niti vinarja, 3½ odstotkov za pogrebne troške in eden in pol odstotka pa imetek v vrednost \$5000. Ali Carnegie živi in ima toliko... da lahko daruje orglje takim cerkvam ki uče verske nauke, ki so v protislovju z njegovimi.

— Nova grozodejstva v Putumdyju v Južni Ameriki. "Daily News" v Londonu poroča, da je "Protisuženjska liga" razkrila mnogo hujsa grozodejstva, kakor so bila v navadi na plantažah, na katerih se je pridobival kavčuk v Putumoyju. Neki angleški odkritelj je sporočil družbi, da se vse najostudnejša grozodejstva v Airu in Benu, kjer se stikejo Peru, Bolivija in Brazilija. Domačini so pravi sužnji in med sužnždrži so tudi Angleži. Sužnždrži bičajo indijanske žene in morijo Idijance.

Kapitalizem povsod zapušča za seboj sledove krvi, muk in trpljenja.

— Anarhisti podrepanki liberalcev. Domela Niewenhuis, znani anarhistični vodja se je na ljudskem shodu v Amsterdamu hvalil javno, da so anarhisti glasovali v tretjem amsterdamskem volilnem okraju za liberalnega kandidata Otta, da ni prodrli socialistični kandidat.

Anarhist, liberalcev, far in svi bodomislec — vsi so nasprotniki pravega razrednega delavskega gibanja, osvoboditve delavcev iz kapitalistične sužnosti.

— Komaj je bilo na Francoskem sestavljeno novo ministrstvo, je takoj brzojav, ki je pod kontrolo kapitalistov sporočil vest v svet, da je na Francoskem postal ministrski predsednik socialist. Gospod Doumergue je ravnoličnik socialist kakor Bryan ali senator La Follette. Doumergue se nazivlje radikalnega socialista. To je navadna meščanska stranka kakor pr. na Kranjskem liberalna. To pa tudi dokazuje, koliko znanja imajo ameriški časnikarji o sestavu političnih strank v Evropi, da proglašajo navadnega buržoaznega politikarja za socialist.

ADVERTISEMENT

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1892.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: FRAN PAVLOVIČ, box 705, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 3, box 91a, West Newton, Pa.
Tajnik: ALOJZIJ BAVDEK, box 187, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: IVAN PROSTOR, box 120, Export, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6108 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 3536 E. 80 St., Cleveland, Ohio.

ZAUPNIK:

ANDREJ VIDBIH, box 523, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

VILJEM SITTER, 1. nadzornik, Lock box 57, Conemaugh, Pa.
FRAN TOMAZIČ, 2. nadzornik, Gary, Ind., Tolleston, Sta., box 73.
NIKOLAJ POVŠE, 3. nadz., 1 Craib st., Numrey Hill, N. S. Pittsburg, Pa.

POROTNIKI:

IVAN GORSEK, 1. porotnik, West Mineral, Kansas, box 211.
JAKOB KOČJAN, 2. porotnik, 409 Ohio Street, Johnstown, Pa.
ALJOSIJ KARLINGER, 3. porotnik, Girard, Kansas, R. F. D. 4, box 86.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POMOŽNI ODBOR:

Dremelj Jožef, box 275, Conemaugh, Pa.
Gačnik Ivan, R. F. D. 3, box 54, Johnstown, Pa.
Zaman Franc, box 275, Conemaugh, Pa.
Klinar Martin, 812 Chestnut street, Johnstown, Pa.
Rupert Jakob, box 238, South Fork, Pa.
Gabrenja Matija, 800 Broad Street, Johnstown, Pa.

Delegatje za združveni sestanek dne 14. januarja 1914.

Viljem Sitar, box 57, Conemaugh, Pa.
Rebolj Ivan, Glencoe, Ohio.
Štefan Zabric, box 227, Garrett, Pa.
Birk Zofija, 6029 Glass ave., Cleveland, Ohio.

Uradno glasilo: PROLETAREC.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošni, pošiljati vse dopise in denar, naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošilja glasom pravil, edino potom Poštah; Expressnih; ali Bančnih denarnih sakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Pisma Jaka Štrigelnu.

Lub sodruh redahter!

K' sm zadn' dubu Tvoje cajtne v roka, sm biu mal jezr, kr sm mislu, d' s' pism od mojga prjatele zgbu. Potl, k' sm pa spet ratou veseu in sm s' mislu, tu ga bodo moj prjatl iskal, predn ga bodo najdl.

Zdej, k' t' tula pišem, sm biu glih uspraulen za jt v Žolet, d' b' praznike preživu pr mojemu znanc Janez. Stop't sm tou že na tramvaj, pa m' je na misu prsto, d' n' prou, d' b' sou iz Sikage stran, in b' se n' ne poslovu od svojga prjatele Toneta. Št' dirat sm začeu, ke b' ga dubu, zatu, k' je bla že dve ura po kosil. Naenkrat se je zablsikal v mojemu verstand kost'n, da ima dol na enaindevst gas en moj star prjatu bureaus, k' ma bl kizenarsk ime. Gruntat sm začeu ime, pa ga nis mogu zgruntat. Sem seb sm reku Juan—Ši—kaj ni. Afna—Sem tud ne, Be—DA—KO—VIČ pa spet ne. Naenkrat sm pa se u na svoj, ta lev varžet, v katerm ni blo fieka, je pa kar nekaj počl v možganh in sem reku, zdala pa vem. Tu je moj prjatu Ni—Ma—Ně. K' sm biu enkrat gvish, d' prauga mislm, sm kar skoču tramvaj in se odpelou na ta au mest.

K' sm not stopu, sa glih trije mandle gruntal sveta trojica, moj prjatu Ni—Ma—Ně je pa zraun stavu in se držou kukr lipou buh. K' m' je zagledou, se je oživu in zaupou: "Jaka, glih prou d' prideš. Tela trije mandle gruntaja sv. trojica, pa sa tku neumn, d' slišja o punoč, k' narbl trdu speja planke žvižgat in trava rast". — Jest sm pa na tu odgovoru, d' se nej kar v špegu pogledaja, pa ja boda vidl in zastopl. — En mandle, k' je zavravn mene stavu in k' je mou že čist špičasta usta, ker je zmeram svetnikam pete ližou, se je psi obrnu prot men in je reku: "Tla ne boš prou n' zabavlou. Jest sm bio frajtar pr soldath v star domovin in tud nekej vem". — "Sej glih zarad tega tku neumn zgledaš, k' s biu

frajtar", sm mu adgavuru. "Še zdej s' t' na rokah pozna, d' s' delou zareze na palca, k' s' hodu komis fastat, ker t' ni drugač v toj buč ostal, kolk komisou s' dubu. Ti takele pajace lohka farbaš, k' zdala pr teb stuje, kterm namunost tri klaftre del'č iz n'č vn gleda." Kumej sm tula reku, sa pa usi t' rje naenkrat zaupil: "Per mejš, kua prauš"? In začel sa segat v varžete. Jest sm prou mirn odgavuru: "Kar p'stite tiste pipce v varžet. Drgač bom enga za pete zagrabu, pa tku tsi druge dva udarū d' bote usi t' rje skoz oken letel na gasa. Presnete bumble, vi še Jakata ne poznate, č' se ujezi." K' sm jim povedou, kdu sm, d' b' ti redahter vidu, kuk sa ponizn ratul. Glih tak sa bli, kuk ovece, d' b' jh biu en taužent spravu not v ta navadna štala. Tist frajtar je pa naprej stopu in je reku prou ponižn: "Jaka, n'kar ne zamer, d' sma bli tku grobi. Dost' ama že slišal o teb, al do don' s te še nisma poznal. Zdej pa eu ga pi na moja konta." Jest sm pa reku, d' n' sm bom n' piu, zatu kr' b' rad napred s Tonetam gavuru, pa nevem k' ga vrug drži. Kr je pa tku frajnd' h, d' m' č' pjača, kupt, bom pa ena e' garta uzeu. K' sm tula reku, se je pa birt prou poreden nasmejau in je reku, d' na ve, k' je Tona. Prec za nim je pa reku frajtar: "Jaka, kiar not v ekstracimr stop, pa ga boš dubu." Men ni blo treba dvakrat rečt. In sou sm preke ta ekstracimr. K' je birt pogrunton moja mejnga, je stopu za mana in me prjeu za frak in reku: "Kela not že na boš sou." — "Kua", sm reku, "č' me naspustiš za frak, boš taku dubu, d' s' bo toj kinezarsk ime spremenu v Dost — Imam." — "Oh, Jaka, sej nism mislu n' ludga, kar naprej pejt, pa dobr se imej", je prou ponižn reku birt in spustu moje škrice, kukr d' b' ga biu panou.

K' sm stopu notr v ekstracimr, je Tona glih gavuru. Nasprut ne ga sta sedele dve trejalke. Ena je gledala z en'm očesam na Kranjsk, s ta drugm pa na Kinezarsk. Ta druga je imela od smh kozjh molitue usa usta nuskriž, gledala je pa glih kukr h—č' iz krugle. Na miz sa stale že dva flaše prazne, v katr' h je biu ta prau vin, ena bl velika, je bla pa še povhna. Kukr je Tona slišou, d' sa se urata odprle, je nehou govort. Slišou sm b' k' je reku, d' je premal gnarja za orglee, d' boda koštale štir taužent. Kumej sm biu not, sm pa na glas zaupou: "Tone l' govort. Toj prjatu Jaka je tukej in n'č se ne boj".

Tista treanjka, k' je imela nuskriž usta, me je prec pogledala na roke. Jest sm pa prec ug'nu, zakaj me tku gleda in sm j' reku: "Ně na glej na tače, gor še ni

nobene rinke. Jaka je še led' g in je za oddat." Kumej sm tula reku, se je na nemem kšht prikazou glih tku lušn smeh, kukr je na tistem pild, k' mu pravja Mona Li za ali pa La Džakonda, k' ga je en prfrimen Taljan ukradu v Pariz, potlej je pa rekla: "Gspud Jaka, kar usedoja se nej in nstočja glaž vina." Jest s' nism pustu dvakrat rečt in usedu sm z ravn Toneta in sm reku Tona, kar govort. In Tona je ves začeu tkula: "V nauzočnost mojsa prjatele Jakata žiher use povem. Holt, k' sm že nehou. Aha, že vem. Mi nucamo za orglee štir taužent, dubl sma pa le osemmajst stu in te bo treba dobt zdej k' sa praznk. Orglee res zgledata, kukr d' b' b' stare. Al tu pride od tega, k' sa jh boskušal, d' sa dubl t a prava štima. Usake orglee je treba tolk cajt poskušat, d' gre ta čovš štima vn, ta prava pa ni ustane. Vi tega nazastopte, k' ni sté muzikandš. L' uprašajte Jakata, k' se na tu zastop, č' ni rektku", in smu me je z nogo pod miza. Jest sm se pa hitr k nem obrnu in sm mu po tihm reku na uhu: "Zaston n' bom gavuru." Tona m' je spet stopu na kurja očesa, d' b' biu kmal od bolečih zaupou, potl m' je pa en zmečkan papir stisnu u roka. K' sm tula čutu, sm ustou in sm reku: "Moj prjatu Tona ima prou. Bi stare zgledata orglee, bl lepu pojejo. Kus, skrjanc, nohtigal, štigle, cajze, repnk ingričel, usi sa od mih preke starm orgleam." Tona me je pr teh besedah sumu z nogo pod miza, jest sm pa naprej gavuru: "Jest sm tou'rečt preke novm orgleam, k' pa glih tku izgledaja kukr d' b' stare. Take orglee tku pojejo kukr devet korov anginov in nebsh, k' nimaja nobenga ka pelmajstra." Pr teh besedah m' je Tona segu v beseda, najbrž se je bau, d' b' ja nezavou in je reku: "Zdej ste same slišale iz ust gspuda Jakata, k' s' na tu spozna, d' sa take orglee narbl fajin in največ kustaja. Zdej pejte dam in povejte ta drugm, d' nej pravja gnar, d' boma plačal, kar še manka." Obe trejank sa ustale in reklo: Gspud Tona mi boma naredle, kar je v naš moč in boma skrbele, da bo pehar puhn ob praskh. N'č se naj nabojeja. Tu je naša stvar. Oni nej pa mojsa za nas, d' b' lušn blo bl na drugm svoč, kukr je tukaj."

Tone, je na tu roka vzdignu, naradu je en znanne po luft in zgavuru nekaj besed v en čudn šprah. Trejank sta padle na kolena in se nista upale pogledat Toneta, dokler je gavuru. Potlej, k' sta ustale, sta gledale v tla in šle iz cimra, kukr d' b' šle na gauge. K' sta ble zunej, sm pa reku Tona: "Ti jh pa znaš, še nekej boš dau." — "Kua pa čš", je reku Tona, "al nimaš zadost en cenar." — "Kua", sm reku, "al noriš. Še enga boš dau, č' ne bom pa usem povedou, d' je tist star lujerkostn uređen kumej en finfar, d' ga jest še zastonj nemaram". — Tona je pa naradu prou kisu kšht in je segu v varžet in mi je dau še en cenar. Jest sm pa reku: Vidiš Tone, n'č ne delaj kšhtia, kukr d' vate trešl. Men je blu treba sam povedat, k' ky je blo pr Bizmark, pa b' t' ble kšht spraskale in ti b' n'č več napu tiste od orgle."

"Prou imaš Jaka", je reku Tona. "Ti se imaš tud žiher dobr enkrat za praznike. Tla maš še en cenar, d' boš tih. Zdej pa serbus, s' m' prou m' di dam."

Jest s' nism pustu dvakrat rečt in usedu sm z ravn Toneta in sm reku Tona, kar govort. In Tona je ves začeu tkula: "V nauzočnost mojsa prjatele Jakata žiher use povem. Holt, k' sm že nehou. Aha, že vem. Mi nucamo za orglee štir taužent, dubl sma pa le osemmajst stu in te bo treba dobt zdej k' sa praznk. Orglee res zgledata, kukr d' b' b' stare. Al tu pride od tega, k' sa jh boskušal, d' sa dubl t a prava štima. Usake orglee je treba tolk cajt poskušat, d' gre ta čovš štima vn, ta prava pa ni ustane. Vi tega nazastopte, k' ni sté muzikandš. L' uprašajte Jakata, k' se na tu zastop, č' ni rektku", in smu me je z nogo pod miza. Jest sm se pa hitr k nem obrnu in sm mu po tihm reku na uhu: "Zaston n' bom gavuru." Tona m' je spet stopu na kurja očesa, d' b' biu kmal od bolečih zaupou, potl m' je pa en zmečkan papir stisnu u roka. K' sm tula čutu, sm ustou in sm reku: "Moj prjatu Tona ima prou. Bi stare zgledata orglee, bl lepu pojejo. Kus, skrjanc, nohtigal, štigle, cajze, repnk ingričel, usi sa od mih preke starm orgleam." Tona me je pr teh besedah sumu z nogo pod miza, jest sm pa naprej gavuru: "Jest sm tou'rečt preke novm orgleam, k' pa glih tku izgledaja kukr d' b' stare. Take orglee tku pojejo kukr devet korov anginov in nebsh, k' nimaja nobenga ka pelmajstra." Pr teh besedah m' je Tona segu v beseda, najbrž se je bau, d' b' ja nezavou in je reku: "Zdej ste same slišale iz ust gspuda Jakata, k' s' na tu spozna, d' sa take orglee narbl fajin in največ kustaja. Zdej pejte dam in povejte ta drugm, d' nej pravja gnar, d' boma plačal, kar še manka." Obe trejank sa ustale in reklo: Gspud Tona mi boma naredle, kar je v naš moč in boma skrbele, da bo pehar puhn ob praskh. N'č se naj nabojeja. Tu je naša stvar. Oni nej pa mojsa za nas, d' b' lušn blo bl na drugm svoč, kukr je tukaj."

Tone, je na tu roka vzdignu, naradu je en znanne po luft in zgavuru nekaj besed v en čudn šprah. Trejank sta padle na kolena in se nista upale pogledat Toneta, dokler je gavuru. Potlej, k' sta ustale, sta gledale v tla in šle iz cimra, kukr d' b' šle na gauge. K' sta ble zunej, sm pa reku Tona: "Ti jh pa znaš, še nekej boš dau." — "Kua pa čš", je reku Tona, "al nimaš zadost en cenar." — "Kua", sm reku, "al noriš. Še enga boš dau, č' ne bom pa usem povedou, d' je tist star lujerkostn uređen kumej en finfar, d' ga jest še zastonj nemaram". — Tona je pa naradu prou kisu kšht in je segu v varžet in mi je dau še en cenar. Jest sm pa reku: Vidiš Tone, n'č ne delaj kšhtia, kukr d' vate trešl. Men je blu treba sam povedat, k' ky je blo pr Bizmark, pa b' t' ble kšht spraskale in ti b' n'č več napu tiste od orgle."

Prou imaš Jaka", je reku Tona. "Ti se imaš tud žiher dobr enkrat za praznike. Tla maš še en cenar, d' boš tih. Zdej pa serbus, s' m' prou m' di dam."

Po teh besedah ja je ubrau iz cimra, jest sm sou pa v gustilna in sm poklicou za use enkrat pjače gor. Ko je moj prjatu Ni—Ma—Ně vidu, da sm cenar vrgu na pudl, je pustu prou prjazn in m' je prnesu ena mejhna škatla cigar in je reku: "Jaka tula maš za kristkindl, k' s' fejt fant." Jest sm spravu škatla v frak in sm reku adija. Mislu sm s' pa, mene ne boš prdržou s cigaram, d' b' zapiu ceu cenar al pa dva, za praznike pa v luft gledou. Odpe lou sm se prec v moj hauptkvartir v Pihlarjev kevder, č' je med tem časam kej pism prišlo zame.

Kumej sm biu not, je že kelnar upou: Poglejno kolk prjatlou imaš. Pritrogar jh je prnesu, kar ceu pok zate." — "Dej no hiter, sm mu reku, "pa prnes ta velk glaž ta rdečga kela v kot. Jest sm se prec usedu in začeu brat:

Kolinrud, O. 17. dec. Dragi Jaka! Gotov misliš, da smo Slovenci v Kalinrud, že vsi pomrl. Pa tu ni res. Mi prou dober napredujemo in prov fajin se imama.

Vidiš Jaka, zdej sa nam kapitalist dal počitnice in imama zadost cajta. Da ne bomo brez dela, smo ustanovil prvi infanteriregiment feldečajmajster baron Ovega, numara 0 0. Do zdej je že ajarikal nad sto rekrutov. Škoda je, da po amerikansk železnice tku počas vozja, drugač bi bil naš regiment že bol močan, kakor 17 regiment Janezov v Celove. Zato fantje, kar h nogam k nam, če železnica prepočas voz. Pri nas se prov nič ne zbira, temveč se vse pobira. Šepav, star, kruljev al pa mlad, vsak je dober za bit' vojak.

Le ena smola je pri tem regiment. Vaak si mora čaka, gvant in sablja kupit. V Celove ama seveda vse dobil zastonj. Kedar eksercira jo tud' ni ta prave discipline. Gospud kompanikomandant, bi jih mogel dat večasih uklenit' v špange, pa bi bilo kmal boljš. No, pa do velike nedelje že pojde, če glih ne gre rekrutou nič v glava. Do takrat, ko bodo mogli usrikat, bodo že tolk znal, da boja lahko skakal in se obračal, kakor pajac na špag.

Ta velka parada bo dne 18. avgusta za cesarjev rojsten dan. Takrat bomo imel feldečajš, le generaldesarže ne bomo streljal, ker ne smema drugačnih pušk nosit, kot iz lesa. Nič ne stri! Boma pa strelal s kanoni, da se bo tresla zemlja in nebo. Patrone bomo naladal s fizolom in bobom, pa bo tud' grmel. Sam tu me skrbi, ke bi dobil felddatra. Jaka, ti si povsod znan, pa bi prov lohka enga skomandirov. Če bi šel Tona ali Janez v penzjon, bi jih prov rad sprejel. Dej se z nima pogovorit o tej stvari, ki si zmeram z njima skupej. Teb gotov več zaupata, kakor nam.

Mančka nam tud' regimentskomandant. Ti Jaka si najbolj sposoben za ta biznis, ki si bil za ritmajstra pri kavalariji na morju. Sej veš, da regimentskomandant more zst jahat, drugač je pa za v penzjon. Jaka, kar sem prit, pa te bomo precej befedral za obstata, da ti ne bo treba več hodit po švelarjih. Kupili smo že legpa konja od ta starga Mejnarja na brikdard. Tu je konjiček, da mu ga ni para. Teče tako kakor povž, kedar čez planke leze, skoči pa tako visok kakor šildkrota. Ta star Pavle, glavlar eiganov, nam je že ponujal en počen groš zanj, pa ga nismo hotel predat. Zato pa Jaka, kar sem prit, dokler imaš čenč, da ne bo prepozen. Odpiši mi, če prideš, da se bom za tebe pogual, da gvish postaneš regimentskmoandant.

Tvoj Jurček Zaletu, kompanikomandant regiment numara 0 0. Klivlend, O. Loneman Jaka!

Vidiš Jaka, ti si neumen, ker se kej taega ne podstopiš, ker bi bil kmal bogat. Mal bi obraz skremžl, očj zavijov prot nebu in en mal molu, pa bi ti ne blo treba hodit po švelarjih. Z gospudam bi mogu tud bit dober, pa bi prov gotovo švo.

Vidiš Jaka. Eden je osem sto pobasov. Eden ima mesnica v Michigan Detroit, ki je najbolj, upov: "Milj narod!" V kratkem cajt je tolika zaslužu pri zadrug, da ima štacuna in mesnica. Vidiš Jaka, gre tud na ta način, če jokaš in zdihuješ: "Ah, moj mhi narod!" Ako si pa socialist in pošten čovok, se te pa tako boje, kakor da bi imov kuga.

V Nuburg so gospud preskrbel misjon. Mal se zamrval in s roka zamahal navskriž, pa sa bili vsi mali grehi odpuščeni. Trčen je dobil še posebej odpstek, če prav ni dav denarja nazaj. Gspud sa rekl, da se naj mav pokesa, pa bo vse dober in bo volhka fajin zic dobil v nebesih, če bi služajno umru.

Vidiš Jaka, to je pri nas v Cleveland. Neve t, zakaj si zmeram v Čikag in se nič ne ogvasiš pri nas. Tukaj bi ti prov dosti dela imov in štrigelj bi mogel tako nucat da bi ga že v enmu tednu čist znucev.

Najnovjeje je tudi to v Cleveland, da nas bodo zdej gospodje ob nedeljah gonil na voda k jezuru, da si bomo ugasnili žega. Salunarji te zdej prec zatožje, če bi pri kakšnem loneman piv kej druga, kakor voda. Po človeka pridejo s ta plavo Marijanco, da ima potlej precej draga vožnja v špekamra. Vidiš Jaka, taka je taka pri nas.

Še tole Jaka. Zdej se boma dal v Kleveland inkorporirat. Pol postanemo vsi smart in bomo po smrt dobil tavžent tolarjev, da bo bolj lušn v nebesih. Če pa jočeš bolj natančna pojasnila, pa piši klevelandskemu pratkarju.

Pratke smo tudi dobil in not je zapisan post. Glih prv je, ker dost ne delamo, bomo vsaj ložje skoz šivankino uho šli v nebesa. Zdej te prav lepo pozdravim in ostanem Tvoj Loneman iz Klevelanda.

SEJA GLAVNEGA ODBORA SLOV. DEL. PODP. ZVEZE. Dne 30. novembra 1913. Sobrat predsednik Pavlovič otvori sejo ob 3. uri popoldne. Navzoči so sledeči odborniki: Pavlovič, Bavdek, Vidrih, Sitter, Rupert, Gačnik, Zaman in Dremelj. Sobrat Zaman čita zapisnik zadnje seje, kateri se soglasno odobri.

Začasnim zapisnikarjem za to sejo soglasno izvoljen sobrat Sitter. Brat tajnik poroča, da se je ustanovilo in priklopilo zvezi pod šte. 77 društvo z imenom "Severni premogar" v Superior, Wyo. Nadalje poroča, da je umrl sobrat Fran Mogolič, član 1. odd. društva šte. 13.

Nadalje poroča sobrat tajnik o zadevi sobrata Glavan Antona člana društva šte. 71, kateri je obolel, a ni dospelo uradno spričevalo v glavni urad, pričakuje se še pojasnila društvenega tajnika; istotako ima tudi sobrat Širc Josip, član ravno istega društva privatno spričevalo od zdravnika, da je bil bolan od 4. sept. do 20. okt. t. l. a uradnega spričevala ni bilo; v obeh slučajih se ravna po pravilih.

O sobratu Mesejoednik Pavel, članu društva šte. 50, je dospelo v glavni urad poročilo, da je sumljiv bolnik; se sklone natančno preiskati, predno se nakaže podpora. Sobratu Švigelju se je bolniško podpora odkloni, ker je bil bolan na telesni poškodbi, katero mu je glasom ovadne prizadjala njegova soproga, katera je tudi članica zveze; odklonitev, se utemeljuje še tembolj, ker je omenjeno poškodbo deloma sam izzval. Sobrata Fran Megliča, člana društva šte. 11, kateri stanuje v državi Arizoni, je dospelo bolniško uradno spričevalo 50 dni prepozno v glavni urad; se sklone natančno preiskati v zrak za kasnitve, ter ravnati po pravilih. Prečita se pismo matere umrlega Jeglič Konrada, bivšega člana društva šte. 20, katera se pritožuje in trdi, da je omenjeni umrl za pljučnico, ne pa za poškodbami, katero je zadobil, predno je bil sprejet v zvezo. Ker pa mrtvaške listine izkazujejo, da je njegovo smrt povzročila omenjena poškodba, katero je zadobil pred sprejemom v zvezo, se ravna po prvotnem sklepu. Tajnik društva šte. 53 poroča, da je bil sobrat Josip Hren sendiran trikrat v šestih mesecih po krivdi tačasnega društvenega predsednika, kateri ni plačal za omenjenega članarine, dasi mu je omenjeni (sobrat Hren) v ta namen vročil denar. Se sklone omenjenega Jos. Hren-a sprajeti nazaj v zvezo pod pogojem, da društvo na seji potrdi, da je goraje resnica.

Sobrat Rutar Urban, član društva šte. 10 je obolel, predno je bil opravičen do bolniške podpore, ter prosil, da bi mu glavni odbor privoill kako podporo. Iz dotičnega pisma je razvidno, da je omenjeni menja, da ne dobi za to bolezen sploh nobene podpore, zatoraj se mora prepusti glavnemu tajniku, kateri na društvenega tajnika obvesti, da je omenjeni sobrat deležen podpore po preteku treh mesecev od dne sprejema v zvezo. O zadevi sobrata Baver Ivan-a, člana društva šte. 28, se ravna po pravilih.

Sobrat Heller Blaž, član društva št. 44 se pritožuje, ker mu je bolniška podpora odtrgana, ter trdi, da ni njegova krivda, ker ni podpore vsaki mesec sproti prejel. Se sklone dobiti natančnih podatkov. Za tekmo pridobivanja novih članov in članice se sklone nabaviti tri dobitke in sicer: prvi dobitek zlat prstan, drugi dobitek 14karatni zlati privesek, 3. dobitek 14 karatno zlato peco. Ako dobi tekmo kaka izmek soester, si lahko poljubno voli zlato iglo mesto priveska.

Iz razloga, ker državni zakon države Pennsilvania ne dovoljuje sprejemanja prosilcev v podporne organizacije izpod 18 let, se sklone pravila v toliko predrugačiti, da se sprejema samo prosilce, kateri so izpolnili 18 let starosti.

Nadalje se uredi finančni promet in poslovanje zveze po načinu, da se deli blagajna v 4 različne sklade, to je: smrtninski, bolniški, upravni in rezervni. Ker razne države zahtevajo vplačevanje mesečine za smrtno po lestvici, ali bolje natančno, da mora vsaki član in članica plačevati računajoč po njegovi starosti ob času pristopa v organizacijo vsaj toliko, kot je sprejela zbornica za narodne bratske organizacije, se sprejme za Slov. Del. Pop. Zvezo naslednja lestvica:

Uplačilna lestvica za članstvo S. D. F. Zveze.

Starost	Zmurninski sklad	Bolniški sklad	Rezervni sklad	Upravni stroški	Skupaj
18	.45	.70	.05	.05	1.25
19	.46	.70	.05	.05	1.26
20	.48	.70	.05	.05	1.28
21	.49	.70	.05	.05	1.29
22	.50	.70	.05	.05	1.30
23	.51	.70	.05	.05	1.31
24	.53	.70	.05	.05	1.33
25	.54	.70	.05	.05	1.34
26	.56	.70	.05	.05	1.36
27	.58	.70	.05	.05	1.38
28	.59	.70	.05	.05	1.39
29	.61	.70	.05	.05	1.41
30	.63	.70	.05	.05	1.43
31	.65	.70	.05	.05	1.45
32	.68	.70	.05	.05	1.48
33	.70	.70	.05	.05	1.50
34	.72	.70	.05	.05	1.52
35	.75	.70	.05	.05	1.55
36	.78	.70	.05	.05	1.58
37	.81	.70	.05	.05	1.61
38	.84	.70	.05	.05	1.64
39	.87	.70	.05	.05	1.67
40	.90	.70	.05	.05	1.70
41	.94	.70	.05	.05	1.74
42	.98	.70	.05	.05	1.78
43	1.02	.70	.05	.05	1.82
44	1.06	.70	.05	.05	1.86

Sobrat Pavlovič zaključil sejo ob pol osmi uri zvečer. Viljem Sitter, začasni zapisnikar.

KOLOSALNA ŠPIJONAŽA.

Organizacija telegrafistov, vposlenih pri Union Telegraph Co., je zadnje dni odkrila prav ruski sistem vohunstva, katerega se je posluževala omenjena družba napram organiziranim telegrafistom. Par bivših vohunov je izpovedalo, da je družba vsega skupaj izdala \$50.000 za negovanje špijonaže z namenom, da uniči unijo telegrafistov. Toda špijonaža se ni posrečila in letos je morala telegrafska družba opustiti dragi šport. Vohuni so operali v unijah kot zelo aktivni člani. Odpirali so tajniške shrambe in kradli pisma in zapisnike sej ter vse sproti pošiljali vodstvu družbe. Ker so bili špijoni plačani "od kosa", kolikor so ovadb naredili, prijavili so družbi tudi neunijske delavce kot "nevarne agitatorje", samo da so dobili več plače. Ova-deni vslužbenci so bili potem navadno odslovljeni.

— Odlikovanje sodruga Vandervelda. — Svetovnoznani bojevnik v socialističnih vrstah, sodr. Vandervelde, je bil izvoljen za člana kraljevske belgijske akademije.

— Izpor dealavcev na Reki. — V kovaškem oddelku tovarne za torpede White so

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK.

Lastnik in izdajatelj: Jugoslovanska delavska listovna družba v Chicago, Illinois.

Naročnina: Za Ameriko \$2.00 za celo leto, \$1.00 za pol leta. Za Evropo \$2.50 za celo leto, \$1.25 za pol leta.

Oglasi po dogovoru. Pri spremembi bivalnosti je poleg novega naznaniti tudi stari naslov.

Glasilo slovenske organizacije Jugosl. socialistične zveze v Ameriki.

Vse pritožbe glede nerednega pošiljanja lista in drugih neradosti, je pošiljati predsedniku družbe

Fr. Podlipcu, 5039 W. 25. Pl. Cicero, Ill.

Owned and published every Tuesday by South Slavic Workers Publishing Company Chicago, Illinois.

Subscription rates: United States and Canada, \$2.00 a year, \$1.00 for half year. Foreign countries \$2.50 a year, \$1.25 for half year.

Advertising rates on agreement.

NASLOV (ADDRESS): "PROLETAREC"

4006 W. 31. STREET, CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone: LAWNDALE 9677

KONCEM IN ZAČETKOM LETA.

Staro leto je končano in pričnjenja se novo. Kapitalisti delajo račune in številijo za koliko so ropali delavce v preteklem letu in ob enem delajo proračune, kako se bi najboljšje obnesel rop v bodočem letu.

Ako mi delavci sklenemo naše račune, vidimo, da nam ni ostalo nič kakor žulji na rokah. Delali smo leto dni — delali za druge, a samo smo obdržali le izmučene koesti. To je naše plačilo.

Eno leto sužnosti je končano in pričnjenja se novo leto sužnosti. Ponačljajala se bo zopet stara igra in konce m novega leta ponovila se bo znova. Ponačljajala se bo tako dolgo dokler se velika masa delavcev ne zdrami in ovrže kapitalistične račune.

"Proletarec" je glasilo tistih delavcev, ki so že zdramljeni in delujejo nato, da se zdramijo tudi ostali, ki še spijo.

Z novim letom stopa "Proletarec" v deveto leto svojega obstanka. S ponosom zremo nazaj v to kratko ali plodonosno dobo in z najlepšimi nadami zremo v bodočnost, ki je naša. Velika armada razrednozavednih delavcev, ki stoji za "Proletarec", je naš ponos in zavest, da ta armada prodira bolj in bolj v zatirano maso slovenskih mezdnih sužnjev v Ameriki, nam je vera v boljše bodočnost ne samo za naše jugoslovansko delavstvo, temveč za delavstvo vobče.

Program "Proletarca" je program socialistične stranke v Združenih državah, ki je veja mednarodne stranke razrednozavednega proletarijata. V kratkih besedah se ta program glasi: **Pravica in svoboda za vse, posebnih predpravil nikomur! Proč z mezdno sužnostjo! Delavec naj bo gospodar svojega dela! Gospodarska svoboda za vse!**

V teh besedah so na kratko izražene vse zahteve modernega delavstva. In te zahteve zastopa "Proletarec" z vsemi skromnimi močmi, ki so mu na razpolago. Kot glasilo revnih, zatiranih in preganjenih je "Proletarec" vedno in bo vedno na bojni fronti za gori omenjene zahteve kakor vsak list, kateri je dosledno zvest svojem socialističnemu principu. In čim bolj se drami delavski razred, čim bolj se poostruje in širi razredni boj med delom in kapitalom, temveč je bojno polje za "Proletarca" — tembolj je potreben.

V preteklem letu beleži "Proletarec" izredno lep napredek. Ne toliko gnoten kakor moralni napredek. Pomnožil je socialistične bojevnikove med slovenskim proletarijatom na častno število. Armada naših naročnikov, ki so srce in duša socialističnega gibanja med našim delavstvom, se je v končanem letu skoraj podvojila. V začetku leta 1913 je imel "Proletarec" nekaj čez 2500 dobrih naročnikov; začetkom l. 1914 jih pa ima 4000. In razen kampanje za 1000 novih naročnikov, katera se je pričela v l. 1912 in končala v februarju ter razen ene rdeče nedelje v oktobru mislo vodili nobene posebne kampanje za na-

ročnike. Prepustili smo to delo popolnoma našim nevtrudnim zastopnikom, da delajo po svoji lastni iniciativi in delali so res z najlepšimi uspehi. Vsa čast vam sodrug!

Kot napredek našega lista moramo beležiti tudi boj, ki so ga z izvanredno aktivnostjo pričeli proti nam v končanem letu naši načelni in brozmačelni nasprotniki. Da je bil ta boj velike koristi za nas, dokazuje ne le naš imenik naročnikov temveč tudi zanimanje za naš list po vseh našelbinah, tudi v takih krajih, kjer "Proletarec" poprej ni bil poznan. Radi tega apeliramo na naše socialistične, zlasti na Janca v Jolietu, da naj blagovoljno napadati še v zanaprej.

Sodrug, naprej! Novo leto bo leto še večjega boja z novimi zmaganji in novimi uspehi. Naprej! Socialistična misel se je rodila, da živi in raste dokler si ne osvobje celi svet. Kar je danes misel, jutri je dejstvo. Socializem bo rasel in rasel dokler ne zraste v velikana, ki bo strl okove mezdne sužnosti in popeljal delavstvo iz solzne doline kapitalizma v boljše človeško družbo gospodarske svobode. "Proletarec" živi s to idejo; zato mu je bodočnost zagotovljena. Ali med tem je pa treba dela, trdega dela, teškega trnjevega in mučnega dela in boja. Večno delo in večni boj v smislu naših idej — to je pot, ki pelje k socializmu. Podvojimo delo in boj v novem letu za "Proletarca", za socializem, za organizacijo in izvršili bomo, kar se zahteva od nas.

V boju do zmage, in ko dokončamo boj ovenčan z zmago, da bo sleherni delavec gospodarsko svoboden, potem šele — ne prej — bomo si voščili:

Srečno novo leto — srečna nova doba!

GERMER JE PROST.

Sodrug Adolf Gerner, voditelj štrajkujočih premogarjev v Huerfano County, Colorado, kateri je bil zaprt več tednov v vojaškem taborišču v Walsenburgu, Colo., je bil zadnje dni izpuščen in se zopet nahaja med štrajkarji. Vojaški zapovedniki nimajo proti Germerju nobene obtožbe in zaprli so ga čisto po nedolžnem. Štrajkarji so sklicali veliki shod ob Germerjevem prihodu in zadnjega navdušeno pozdravili.

Vodstvo organizacije United Mine Workers je priredilo 8000 štrajkarjem v tridesetih šotariških lep in zabaven božič. Vsi otroci štrajkarjev so dobili darila in vsaka rodbina je prejela kosar jedil in drugih potrebščin.

Peticije za odpoklic guvernerja Ammonsa v Coloradu marljivo krožijo po državi.

"MIR LJUDEM..."

Glasov dnevnih vesti v kapitalističnih listih izvršenih je samo v Chicagu na božični dan 12 umorov, 5 poskusov umora, 4 samomori, pet oseb je bilo do smrti povoženih po avtomobilih in pouličnih karah in enega starca so našli zmrznjenega v nekem številu. Razentega je bilo izvršenih brez števila manjših in večjih roparskih napadov in vlovov.

V Los Angelesu, Cal., je policija napadla množico brezposelnih delavcev, ki so zborovali na plažo. Vnel se je boj in eden delavec z imenom Rafael Adames je obležal mrtev zadet od policijske krogle in trideset drugih je bilo ranjenih. Več ali manj ranjenih je bilo tudi sedem policajev. Osemdeset zborovalec je bilo aretiranih.

Kak lep "mir" so imeli naši bratje štrajkarji v Calumetu, Mich., na božični dan, povedano je na drugem mestu.

BELEŽKE

Kapitalisti verujejo v svojo kapitalistično organizacijo (trust); verujejo v organizacijo skebov, puškarskih barab in profesio-nelnih lenuhov ter pijancev (citizens alliance); verujejo v organizacijo ofrakanih žganjarjev in prostitutk (social clubs); verujejo v organizacijo profesionalnih beračev v svili in žametu (charity); verujejo sploh v vsako organizacijo, katera se klanja in kadil kadilav njih najvišjemu trojedinemu bogu: **profit, rent, obresti...** Za te organiza-

cije se kapitalisti pokoljejo do smrti. Samo ena organizacija je, v katero kapitalisti ne verujejo — in to je organizacija delavcev! Delavska organizacija ne sme biti! Vse, kar je kapitalističnega, vse, kar služi bogu in mamoni profita, sme se organizirati, samo delavci se ne bi smeli! Delavci na dan! Naj vam kapitalisti in njim prodane hlapčevske duše slikajo pekel z vsemi hudici, naj pokajo z vsemi nebeškimi strelami — ne bojte se! Na dan! Pravica je na naši strani! Organizirajte se!

Ošabni polubog, vsemogočni vladar bakrenega okrožja v Michiganu, Jim McNaughton, izdaje potom svoje ciganske alianse nekako eunjo z naslovom "Truth", v kateri hujska na poboj štrajka-jočih rudarjev. In to eunjo prestavlja na slovenski jezik Jimov zvesti sluga pop Luka Klopčič. Tiska jo pa skebski "Glasnik". Ta eunja seveda kroži le med slovenskimi skebi in pa med trgovci, ki so do sedaj živeli na stroške svojih rojakov rudarjev. Kajpak Luka zdaj nima drugega posla. Cerkveni business je šel pod ničlo odkar traja štrajk in zato se je ta popovska uš obesila za McNaughtonovo dlako, kjer ima brez dvoma mastno plačo za prevajanje diabolskih laži o zapadni rudarski zvezi. Pa še kdo poreče, zakaj mešamo štrajk, duhovnike in skebe vse v enem kotku. Pogledite v Calumet! Če duhovnik opravlja službo pomožnega šerifa službo kapitalističnega čuka najnižje vrste, ki javno govori in piše proti delavcem na štrajku, proti njihovi uniji in kateri je član kapitalistično-anarhistične bande, ki javno advokata umor — ali naj potem še tak duhovnik zasluži le trohice spoštovanja tudi med vernimi katoliškimi delavci, ki imajo količaki ponosa na svoj stan? Noben slovenski duhovnik v Ameriki se še ni tako globoko ponizal, da bi javno zobal iz rok kapitalističnega satana in javno pomagal do nasilja in zatiranja svojih rojakov delavcev, ki so mu dali eksistenco.

Kapitalisti vedno dobijo propale ljudi — denar dobi vse — ki namesto njih trobijo nezavednim delavcem ravno to, kar kapitalisti hočejo. Kapitalist ne pojde nikdar sam med delavce, da bi jim prepeval sladke pesmi. O ne! Kapitalist je prepatmen. On ima vedno na špagi take ljudi, ki znajo delavce premeteno voditi za nos. Ti faloti imajo skrbeti, da so delavci neorganizirani, nesložni, da se pisano gledajo in da ob volitvah vedno glasujejo za republikance ali demokrate. Unija je delavcem nepotrebna — pravijo taki najeti hlapci. Čemu bo unija? Le tako ostanite kakor ste! Tako pojejo kapitalistični slugi. Na drugi strani se pa kapitalisti organizujejo kar najbolj morejo. Na milione dolarjev založijo v svoje organizacije — truste — in na milione potrosijo za volitve. Njim se to izplača. Delavec, kedaj boš spregledal?

Calumetski "Glasnik" — glasilo Calumet and Hecla Co., Waddelovih in Ascherjevih bumov in sploh vseh kapitalističnih banditov — pravi, da je nepristranski. O, for the love of Mike! Jim McNaughton je tudi nepristranski in Harry Orchard je bil tudi nepristranski, ko je na komando rudniških operatorjev na zapadu izvršil cel karnival zločinov. Čudno pa je, da se Glasnik in Jim McNaughton do pičice strinjata v mnenju, da je treba štrajkarje za pete obesiti, ako ne pokleknejo pred Jimom in ga prosijo odpuščanja, ker so se predrznili zaštrajkati. Kdor je čital zadnjih par štev. tega lističa, mora priznati, da na sramoto vseh slovenskih delavcev ga ni v Ameriki bolj prostitutirana in kapitalistom prodanega lista kakor je Klopčičev "Glasnik". Exit Muks!

Skebski listič v Calumetu pravi, da je njegovo načelo: Bog in narod. Če bi bil zapisal "bog McNaughton in zatirani delavski narod", potem bi bilo pravilno, kajti to je pravo načelo slovenskega organa C. & H. Co.

Srečno novo leto! Ali res? Zate, delavec, ne bo sreče, dokler si je sam ne skuješ, to je da se boriš za srečno bodočnost.

Božič je minul. Nasičeni so re-veži od "radodarnih rok oficijelne milosrčnosti" in sedaj lahko počekajo — drugega božiča!

Novo leto izgleda precej črno za delavce. Armada brezposelnih narašča. Kakor so si delavci pri zadnjih volitvah postali, tako bodo ležali. Kapitalist je preskrbljen. On lahko poreče: "Kaj me briga!"

Švajger, ponižni hlapčon šerifa Luke in kapitanstov, čegar pripravljanje se meri po "skunarjih" in "stampetih", pravi v božični številki svojega skebskega glasila, da hoče braniti svojo osebo ne čast in ugled skebskega lista proti vsakomur. Ye gods! Njegova osebna čast, ugled skebske eunje in pa McNaughtonova škornja! Če Švajger brani svojo "čast" in pa "ugled" skebske trombe, pomeni to ravno toliko, kakor če bi z biksom belil McNaughtonovo škornjo!

V svoji neskončni zatelekanosti prikazuje Švajger vsa dejstva glede stavke ravno narobe. Skebje — nagrsi izdajalec delavstva — so mu zavedni delavci (!) ki so dobili stavko (!), a štrajkarji so pa sami lažniki (!) in zapeljivci (!) in kar poročajo "Proletarcu" in drugim listom, je vse to sama laž in farbarija (!). Baroni bakra nasilniki v alianci in importirani ubijalci so mu nedolžni agelji in prave duhteče lilije (!), med tem ko so štrajkarji zločinci prve vrste, katere je treba vse poobesiti. To so "dejstva" Glasnikovega škribanta. Nič se ne bomo čudili, ako v eni bodočih številki svojega škandaloznega lističa pove, da je cela stavka ena sama laž in farbarija, da stavke sploh bilo ni da so delavci ubili tri štrajkarje in druga taka "dejstva".

Konstatiramo na tem mestu, da vsa poročila in vesti, kar jih približujemo teden za tedno v našem listu glede štrajka rudarjev v Michiganu, zajemljemo iz "Miners Bulletin" in prejemanom naravnost od štrajkarjev samih. Sodrug Frank Škavs nam ni poslal niti ene vrstice odkar se je meseca septembra v drugi povrnil v Calumet. Vse dopise glede gibanja med slovenskimi stavkarji in glede slovenske skebarije nam pošiljajo štrajkarji in sicer tisti, ki niso še nikdar poprej pisali v "Proletarca", ki niso nobeni socialisti — upamo pa, da bodo odsele — ki so brez dvoma pred stavko bili dobri pristaši Klopčičeve klike, a danes niso več, ker sta jim Klopčič in McNaughtonov Glasnik široko odprla oči. V sree nas veseli, ko čitamo dopise in zasebna pisma teh priprostitih in poštenih delavcev, ki so šele sedaj spregledali in ki imajo pravično željo, da zmagajo v tem boju. To so delavci, ki imajo značaj in človeški ponos in ki se zavedajo, da brez stanovske organizacije delavcem ni poštenega obstanka. In ti delavci naj bi nas farbali? Kakšen povod bi imeli ti poštini, značajni in priprostiti delavci, da bi lagali sami sebi, lagali pred vso slovensko javnostjo o svojem priyevnem boju? S kakšnim vzrokom bi delavci, ki niso pred stavko morda nikdar niti videli "Proletarca", sedaj lagali in farbali tisočere čitatelje našega lista? Ali misli pijani in ležnjivi Švajger, da je vsak delavec pijanec in lažnjivec?

"Proletarec" stoji na strani štrajkarjev od prvega dne stavke in stal bo zanaprej do konca. "Proletarec" stoji na stališču, da morajo sudarji izvojevati pravo organizacije, pravo, ki jim je zajamčeno po zakonu. Če se delavci svobodno organizujejo v Montani, Coloradu, Illinoisu, Pennsylvaniji itd., zakaj bi se ne smeli v Michiganu? Če delavcem koristi organizacija v omenjenih državah, zakaj ne bi v Michiganu? In to pravo delavcev zastopa "Proletarec" z vsemi svojimi silami in ga bo zastopal v bodoče. Zato pa imaj rudarji v bakrenem okrožju, ki se bore za pravico organiziranja, popolno pravico, da okrenjo v javnosti tiste kukavice, tiste strahopetce in delavske izdajalce, ki so zbežali iz bitke v skebarijo. In zato pa mi zaupamo našim dipisnikom iz bojnih poljan Michiganu; verujemo jim, čeprav jih osebno ne poznamo; smatramo, da

oni poročajo gola dejstva in resnico. Naši dopisniki so delavci, ki poznajo položaj, ki ga gledajo vsak dan, vedo, kaj se godi okrog njih in zato amatramo, da nam poročajo resnico in dejstva, med tem o "Glasnik" laže in farba! Capito Švajger?

Da je gornje resnica, dokazali so naši dopisniki sto in stokrat. In dokazal je tudi "Glasnik" sam. V začetku stavke je "Glasnik" pisal v unijskem duhu, kakor da je na strani unije. Hvalisal je govore raznih unijskih voditeljev n. pr. Moyera, Mitchella, Valkera itd. in z debelimi črkami je označil

"Proč s stavkokazi!"

Danes pa kolne unijo v dno pekla, meče blato na iste unijske može in stavkokaze imenuje poštene in zavedne delavce. Ali ni to farbarija? Ali je to doslednost? In takim časopisom naj zaupajo poštini in značajni delavci?

Danes zopet lahko dokazemo, da "Glasnik" laže in farba peščico svojih skebskih čitateljev. V božični številki ima sledečo vest: "Rudniki severno in južno od Calumeta delajo skoraj s polnim številom mož". V našem uredništvu je pa mislo slovenskega štrajkarja iz Ahmeeka, kateri ni naš naročnik, kateri ni socialist, kateri ni noben brezverec ali "nevarni agitator". Vemo le toliko, da je pripost delavec in član W. F. of M. On piše: "Najbolj me jezi Glasnikova nesramna laž, ki pravi, da delajo vsi rudniki severno in južno od Calumeta. Resnica (pa kaj ve Glasnik, kaj je resnica!) pa je, kar se tiče rudnikov severno od Calumeta, da Mohawk ni produciral še do zdaj v celem štrajku niti enega funta bakra v vseh svojih šestih šefih in tudi nima skebov, razen par bossov. Ahmeek No. 3 in 4. je popolnoma mrzel in namesto da bi šel baker gori, gre voda doli. V Ahmeeku No. 1 imajo res okoli petnajst domačih in nekaj importiranih skebov. Imeli so rockhouse poln kamnja in tudi šute v jami še izpred štrajka, kar zdaj počasi in pomalo vozijo z veliko slavnostjo in karabuko v "stamp mill". Toda Glasnik naj le počaka, da izvzijo ono kamenje, kar so ga še sedanjim štrajkarji nagromadili, potem bo že drugače izgledalo. Al-louez Mine tudi tako dela, da se štrajkarji kar smejejo. Kearsarge No. 4 ne dela niti razen premo-gže zastoni. Wol.erne se nekaj muči, kar je pa družbi še v večjo škodo. North in South Kearsarge ravno tako. Centennial pa niti v najboljših časih ni delal s polno silo, a zdaj pa ni še govora o kakem delu. kar Muks pri Glasniku ne ve, ali je pa tako hudoben, da tako laže. To so vsi rudniki severno od Calumeta, ki po Muksovem mnenju "s polno silo delajo". Sama sreča, da ni skebski Glasnik tako razširjen, kakor nekateri Judeži želijo, in tako ne more v večjem obsegu trostiti laži o štrajku kot bi jih rad." — Kdo torej laže in farba, Švajger? Mi verujemo, da so gornje vrstice popolnoma resnične in ob enem dokaz, da je Glasnik debelo lagal kakor laže vedno. Zapomni si Švajger in tvoj krušni oče Luka! Proletares gre v vsako tudi najmanjšo nesselbino. Resnica o štrajku je torej znana povsod in ravno tako je znana farbarija in prostitucija skebskega lističa, ki je najpodležjši listič med najzadnjimi časnikarskimi prostitutkami v Ameriki!

Švajger nas vprašuje, kaj bomo rekli o onem katoliškem duhovnu, kateri je o priliki zadnje razstrelbe v Coloradu iskal ihrličev v rovu. Ko je Švajger pisal dotično vest, je zopet nafarijal peščico svojih čitateljev. Prvič pravi, da so bili ponesrečenci rudarji. Resnica pa je, da so bili farfarji ali rančarji, ki so skebali v premogokopu (ne v rudniku) med tem ko premogarji tamkaj štrajkajo za priznanje unije. Farfarji, ki so našli smrt v rovu, so bili večinoma dobro preskrbljeni, tako da jim ni bilo treba delati in razbijati stavke. Smrti so si torej sami krivi — čemu so pa šli skebat? Dotični duhoven je torej šel med svoje ovčice, kajti skebje in katoliški duhovni so vedno skupaj kakor uš in dlaka. Saj med unijske premogarje ga ne bi bilo. Upamo, da to zadostuje. Švajger!

Mich. štrajk.

(Nadaljevanje s prve strani.)

neče nič znati, da je osebno grozil Moyeru in mu vzel listine. "Alliance" tudi taji, da je imela kaj opraviti z njim. Poznejše vesti govore, da je bil "res" napaden in "mogoče" tudi obstreljen, toda "ne ve se", kdo je to storil. V Calumetu govori, da je bil Moyer napaden in siloma odveden iz okrožja zato, ker ni hotel preklicati trditve, da je "Alliance" odgovorna za 72kratni umor v italijanski dvorani.

Lopovi se torej zvijajo in taji, ker jih je sram barbarskega čina. Ampak to ne pomaga nič. Cela Amerika danes zna, kake zverine so hlapci kapitalizma v Copper Country in delavstvo cele Amerike bo z njimi obračunalo.

PROTESTI PROTI ZLOČINOM.

Denver, Colo., 27. dec. — Vodstvo Western Federation of Miners je brzojavilo vsem krajevnim organizacijam, da takoj skličejo protestne shode proti zločinu izvršenem nad Moyermem in zahtevajo zvezno preiskavo tega zločina.

V Chicagu se je vršil v nedeljo velikanski protestni shod v Musicians Hall. Sprejete so resolucije, ki žigosajo umor 72 oseb in zločin storjen nad Moyermem ob enem zahtevajo vladno preiskavo.

Sodrug Lanfersick, tajnik socialistične stranke, je v soboto brzojavno pozval vse organizacije, da protestirajo na demonstrativnih shodih in zahtevajo od vlade, da stori konec kapitalističnemu nasilju v Michiganu.

KAJ POROČAJO ŠTRAJKARJI.

Calumet, Mich., 21. dec. — Cenjeno uredništvo "Proletarca" Objavite zopet teh par vrstice iz našega bakrenega okrožja. Boj se nadaljuje in se bo, dokler se ne uda bakreni bog Jim. Zadnjemu in njegovim podprenikom že lasje padajo iz glave od samega študiranja, kako bi zlomil štrajk. "Alliance" je sedaj izbrala nekak odbor obstoječ iz nekoliko trgovcev, ki bodo hodili od hiše do hiše — kot v starem kraju kadar popisujejo sv. tri kralje — in obdelavali štrajkarje, da se vsaj vrnejo na delo. Delavci, pokažite jim vrata, kadar pridejo ti postopači! Če se tako navdušujejo za delo, naj gredo sami v jame, saj smo jih slepo hranili dosti dolgo, ali mislijo, da jim moramo delati tlako na vse večne čase?

"Citizens Alliance" nima še nobenega uspeha. Plakat "Resnica" ni še pridobila nobenega štrajkarja. Rudarji se še ne zmenijo za to krpo, ki jo tiska v slovenski Pop-zandar & Švajger Co., ali "Glasnikova" familija. Omenjena krpa, katero tiska "Glasnik" na sramoto vsemu sloveskemu delavstvu v Ameriki, bi se morala zvesti "Debela Laž". Kaj hočeta pravzaprav vidva, Klopčič in Švajger, da lažeta in trobita; toliko o nas štrajkarjih? Čemu nam pripovedujeta toliko o delu v rudnikih? Mi vemo, kako je bilo v rudnikih, ne potrebujemo vaju, da bi nam govorila o nekakih "dobrotah" v jamah. Zakaj vajina "Debela Laž" ne piše v prilog kongresne preiskave? Zakaj se bojite preiskave, ako ste na pravem potu, kakor se hvalite vsi skupaj, kar vas trobi v Jimov rog? To nam pojsnita Luka in Švajger, ki vodita vaše skebe za nos, katerim ste nametala peska v oči!

Čas je, da se tudi vi skebje enkrat zdramite, saj že spite od rojstva: Skebje, odgovorite mi samo na par vprašanj. Prvič, ali mislite, da bote res imeli pol dneva za pritožbe v tednu? Komu se bote pa pritoževali? Jimu McNaughtonu? To se pravi, da bote šli lisico tožit k lisjaku. Ali bo to kaj pomagalo? Drugič, ali vas ni sram, da si privsajate kar tako na lepem osemurno delo, katero so vam štrajkarji izvojevali? Ali mislite, da bi vam kompanije dale kar tako osemurno delo, da ni bilo tega štrajka? Tretjič, ali res vrjamate Jimovemu plakatu, katerega prevajajo in tiskajo v slovenskem jeziku ljudje, ki bi morali biti v zaporu v starem kraju, da niso o pravem času odnesli pete v Ameriko? Četrto, ali verjamete, da so rudniške družbe tako angeljsko čiste in nedolžne kakor vam Luka &

Svajgers trobita? Ako bi bile družbe tako čiste, zakaj se boje kongresne preiskave, katero zahteva unija v Washingtonu? Zakaj je same ne zahtevajo? Svajger vprašaj svojega bossa Jima, zakaj je proti kongresni preiskavi in potem obelodani odgovor v svojem jetičnem 'Klobasniku'.

Pozdrav štrajkarjem in ostalim zavednim delavcem širom Amerike.

Opazovalac.

Calumet, Mich., 20. dec. — Četeni urednik "Proletarca"! Prosim, priobčite teh par vrstic v obrambo naš štrajkarjev. Čital sem v jetičnem Glasniku z dne 12. t. m. dopis iz Chisholma spodpisoma "Čitatelj raznih listov". Po mojem mnenju ta dopis ne čita drugega kakor calumetsko cunjo in merda Janezovo iz Jolietta. Pravi, da sta "Proletarce" in "N. Vestnik" hujskača. Jaz ti pa rečem, da si povedal ravno narobe. "Vestnik" in "Proletarce" sta prava delavska lista, ki razkrinkavata vse, kar je zoper zavednega delavca, dočim je pravi hujskač "Glasnik". Sprva je bil ta list kolikor na strani štrajkarjev; ko je pa videl, da je večina tukajšnjih slovenskih izdajic v skebariji, šel je za njimi in postal njihov glasilo. Is tega se vidi, da je "Glasnik" odvisen od skebov. Kaj temu porečejo njegovo naročniki po drugih krajih? Dalje hoče omenjeni dopisnik učiti druge predvsem nas stavkarje, kako naj pišemo, da se namreč moramo ogibati v naših dopisih cerkve in farjev. Dobro, ne rečem nič zoper cerkev in stavkarji, ki pišejo v omenjena dva lista, tudi ne odvrtačajo nikogar od cerkve, ampak kar se tiče posameznih povopov, so pa ravno tako obsodbe vredni kakor vsak drugi človek, kateri se vtika v stvari, ki mu ne smejo biti mar. Mislim, da je nam stavkarjem tukaj stvar bolj znana kakor pa dopisumu v Chisholmu, zato pa tudi vem, da si s tukajšnji popi sami krivi če jih mekastita "Proletarce" in "Vestnik". Če bi se popi ne vozili v avtomobilih z newyorškimi barabami, če bi ne bili šerifi in če ne bi v cerkvi hujskali proti štrajkarjem, ne bi noben dopisnik pisal ničesar žalega o njih. Torej čemu ne na dan z resnico! Po tvojem mnenju, dopisnik, bi se morali taki debeli grehi povop lepo zamolčati in mi štrajkarji bi morali nositi pokorno batin, ki po nas padajo, ali ne? Ti dopisnik si menda tudi skeb in podrepnik naših nasprotnikov! Sram te bilo! — Nadalje pravi bedasti dopisnik, da cerkev, duhovnik in štrajk ne spada skupaj in zato se ne bi smelo to troje mešati v enem kotlu. Imaš prav, da ne spada skupaj; toda kdo je pa duhovne povabil, da se mešajo v štrajk? Če nam že nečje nič koristiti, ne bi nam saj smeli kaj škodovati. Duhoven spada v cerkev, zakaj pa ne ostane v cerkvi? Zakaj se meša v naše stvari in zakaj pop sam skače v kotel, kjer so deputiji, šerifi in skebje? Dopisnik zopet pravi, da bi ne smeli napadati skebov, ker ni mogoče očetu sedmerih otrok živeti ob miloščini. Kako hinavsko! Ali nimamo tudi mi stavkarji otroke in nekateri še več kot po sedem, a vendar živimo že pet mesecev brez da bi kaj zaslužili in bomo še pet let če bo treba. Ako torej stavkarji prebijejo, zakaj ne bi skebje? Dopisnik, boljše je, da se več ne oglašiš, ker vidim, da ne znaš nič, samo hujskal bi rad proti nam stavkarjem. Ako se tako zanimaš za nas, pridi semkaj, da te ogledamo od bližje in da vidimo kakšen Janez si; potem te bomo saj kaj podučili, ker vidim, da poduka si silno potreben.

Omeniti hočem še nekaj parado Citizens Alliance z dne 10. t. m. Pravijo in pišejo, da je takrat korakalo 40.000 "alijančarjev". Gospodje so se zmotili za eno ničlo, ki je odveč in še to niso bili sami stavkokazi, temveč po večini trgovci in njihovi vslužbeni, bankirji, doktorji, študentje itd. Korakali so sključeni in slepi — sploh kar so mogli bossje skupaj spraviti. Videl sem, kako je pred milionarjem Petrom Rupetom šel neki revež v raztrganih hlačah, da mu je zadaj srajca ven visela in za njim pa spet drugi v suknji brez rokavov. To so bili skebje, ki so v večini slabo oblečeni in brez vrhnjih suknj, ki so v

tem kraju pozimi neobhodno potrebne. Videl sem moža, kateri je držal roko v hlačah, a z drugo si je pa mencil uho. In naši gospodje milionarji, ki drugače beže čim dlje morejo od revežev, so tisti dan brez sramote korakali s temi reveži, samo da bi pokazali, kako velika sreča (!) imajo za delavca, kateri prodaja svojega brata na štrajku. Med "alijančarji" je bilo tudi takih, ki so pred par tedni prišli iz starega kraja ali bogveidi odkod. Samo, da je pripel znak "aliance" na razcapano suknjo, pa je bil dober.

Korakala sta skupaj tudi dva slovenska gostilničarja Marko Šterk iz Red Jacketa in John Šušteršič iz Lauriuma. Ta dva sta največja zganjača skebov med Slovenci. Bolj smešnega para ni bilo. Prvi majhen s trdim klobukom in zadnji visok z dvajset let staro kapico na glavi ter oba klapastih ušes. Bilo je dovolj smeha, ko je nekaj dečkov vpilo za njima: "O, look, look, Mutt and Jeff!" Brez Hudobe Jos. Štuklja seveda tudi ni bilo. Izgledal je kakor judež in izpod velikega klobuka se mu je videla le kozja bradica, katero je venomer molzel. Videl sem tudi dva ženska strašila. Prva je bila Mary Kocjan (Crackers) ali "Jumping Jack" in pa Kate Vidoš iz Lauriuma.

Član W. F. of M.

Greenland, Mich., 23. dec. — Četeno uredništvo "Proletarca"! Po seji društva sv. Petra in Pavla, N. H. Z., razpravljali smo o dopisu iz Greenlanda priobčenem v "Glasniku" z dne 19. dec. Iznenadilo me je, da imamo tudi v Greenladu take, ki se hinavsko brigajo za našo dečo. Mi spodaj podpisani smo zelo veseli, da skrbijo za nas "dobri ljudje" in naročniki "Glasnika", ki bi nam radi pomagali nazaj v staro sužnost. Škoda le, da se dotičnik ni podpisal, da bi znali, kdo je ta skeb, dasiravno pravi, da ni. Štrajkarji se borimo zato, da zmagamo; mi ne mislimo hiše požigati niti varati nikogar, temveč kot organizirani delavci zahtevamo le to, kar nam gre po pravici. On piše, da je skeb ali garjevec slaba beseda. Še prelepa in predobra je ta beseda za tiste, ki izdajajo svoje delavske brate. Tisti, ki se ne more pošteno boriti za svoje delavske pravice, za več kruha, ni vredeta, da ga zemlja nosi. Kar se pa tiče našega položaja, kako da živimo in glede plač organizatorjev, ti povemo, da dokler smo mi s tem položajem zadovoljni, moras biti tudi ti, ki ne prispevas ničesar v našo blaginjo. Mi dobimo od W. F. of M. kot člani toliko kolikor vsakemu gre in smo zadovoljni. Če pa naši organizatorji dobe kakšno plačo, jo tudi zaslužijo. Ti "stari naročniki" skebskega "Glasnika" pojdi s svojo staro v jamo skebat, ako se ti tako smilijo baroni bakra. Dovolj za danes. Pripravljani pa smo zopet odgovoriti na vsak napad in na vsako vprašanje.

Martin Bačar,
Stefan Kuffnar,
Anton Štimac,
John Benčina,
Jos. Mihelič,
Jos. Pintar,
Mato Vidmar,
štrajkarji.

Calumet, Mich., 23. dec. — Ponižni hlapci Jima, ki so združeni v skebski "aliance", so že dokraj podivjali. Blatijo okrožnega sodnika O'Brigna, kateri neče njim na ljubo kršiti postav in divjajo proti vsakemu, ki simpatizira s štrajkarji. Pripravljani so tudi na umore. V nedeljo 14. t. m. peljalo se je več avtomobilov z oboroženimi barabami in "alianskimi" krimovci v Allouez, kjer so streljali v hišo nekega štrajkarja. K sreči ni bilo nikogar doma. Prileteli so na lice mesta vojaki iz Ahmeeka in zopet odšli, ne da bi le eno teh barab ujeli. Kaj če bi bili kaj takega naredili štrajkarji? Aretiranih bi bilo najmanj 200 štrajkarjev. Kdo je ubil one tri štrajkolomce v Painesdale? Ali morda ne te podivjane barabe z namenom, da zvrnejo krivdo na stavkarje? Banda nesramna!

Naš nasprotnik je sedaj tudi Jos. Gričar, slovenski trgovec in mesar, nekdanji brivec. V začetku boja, ko je unija dajala podporo v čehih na razne prodajalne, ki so bile naklonjene stav-

karjem, je Gričar prosil, da ga sprejemo v unijo. Sprejeli smo ga in čeki so se izdajali tudi na njegova. Sedaj pa, ko je unija odprla svoje lastne prodajalne, pokazal je Gričar, da mu je bilo le za tiste čeke, ne pa za delavce, ki so v stavki. Takoj je letal naokrog in vabil ljudi v skebarijo, češ da unija ni za nič in da mi ne bomo nikdar zmagali itd. Ker tukaj ni dosti opravil, šel je v Ironwood, Mich., kjer je — kakor poroča dopisnik "Hrvatski Slobodi" — vabil delavce, ki so odšli odtod, da se naj vrnejo brž nazaj, ker drugače ne bodo mogli dobiti stanovanj, ako pridejo prepozno. Gričar dobro ve, da je lagal, kajti stanovanj je dovolj praznih. Bilo je praznih hiš še poprej, ko ni bilo stavke in če tudi vsa mesta stavkarjev zavzamejo skebje, še bodo ostale prazne hiše. Torej Gričar je bil le toliko časa z nami, dokler smo mu nosili nove in čeke, sedaj pa proti nam. Delavci, zapomnite si tega "prijatelja" in vrnite mu milo za drago. Zgodilo se bo s to suho rogovilo kakor se je s plešastim "bukkerjem" Ludvig Bahorjem, kateri je moral bežati iz treh naselbin v Minnesoti in je zopet prišel nazaj v Calumet za skebskega šerifa. V Evelethu, Minn., mu je neki trgovec obljubil \$100 na mesec, ali ko je zvedel, kakšno propalico je dobil v svojo prodajalno, dal mu je takoj z nogo in Bahor je bežal v Duluth, kjer so hrvatski delavci zopet posvetili temu lopovu tako, da več ni mislil na noben drugi kraj na svetu kakor samo na skebski Calumet. Ako pojde še kam, bom že poročal. Zavedni delavci morajo takoj bojkotirati vsakega trgovca, kateri bi dal delo takim delavskim judežem. Šeflerski "šumešter" John Spreitzer je že obogatel s skebarijo. Ravno tako njegov tovariš Jerman (Prše). Prvi več ne nosi lojenih sveč, samo po pljuča še večasih pride. Spreitzer je dober "kostumar" in zato bo Gričar sedaj povečal mesnico. Prše ne bo več prodajal samih fajf in zaehernov, temveč tudi larfe in sierčne, da se bodo lepše podale raznim skebicam na Yellow Jacketu. Hudoba bo odprl še tri selme samo za skebe. Rumen si je pa zabil okno z deskami, da ne bo noben štrajkar mogel videti, kako se pase na stroške skebov.

U nijski sudar.

Delna zmaga. Naprej za unijo! Kakšni so skebje.

Calumet, Mich., 11. dec. — Cenjeno uredništvo "Proletarca"! Rudarji nadaljujemo naš pravični boj. Nekaj smo že izvojevali; to je osemurno delo in tri dolarje minimalne dnevne plače za majnarje. Seveda unija je glavna stvar, zato se pa tako dolgo ne povrnemo na delo dokler nam ne priznajo naše zaščitnice Western Federation of Miners. Jim je ustanovil nekako "Citizens Alliance". On je sesveda predsednik in vratar, dasiravno se ne ve, kdo je vodja, ker nečje povedati. Tako je Jim dobil naše skebe na limanee, skebe, katerim smo mi priborili surno delo in boljšo plačo. Ali vas ni sram marširati za Jimom in mu poljubovati pete? Ali vas res ni nič sram, skebje, kadar srečate unijskega delavca, proti kateremu se borite tako zaslepljeno? Če bi vi imeli kaj sramu in človeškega ponosa, bi ne bili skebje! 10. dec. so se sešli vsi skebje iz bakrenega okrožja v Calumetu in imeli svoj shod v družbi z vsemi trgovci iz treh countijev. Delavcev med njimi ni bilo veliko, pač pa toliko več postopakev, ki smo jih mi hranili dolga leta, a zdaj so se pokazali. Ta drhal izliva vso jezo na urednike W. F. of M. češ da jih bodo iztirali iz Michiganu, ampak zmotili so se temeljito. Komaj so izrekli svojo grožnjo, je sodnik O'Brein izdal sodno prepoved proti njihovemu nasilju.

Delavci, stojmo skupaj! Dve zahtevi smo že priborili in zdaj moramo še eno in sicer glavno zahtevo — priznanje organizacije. Delavec brez organizacije je kakor mornar brez vesla. Zabit Skebje naj le verjamejo, kar jim zvitji bossje govoričijo, da ne bodo priznali unije. Ravno tako so rekli v začetku stavke, da ne bodo priznali ničesar, toda vidite li, kako so se podali za osemurno delo in večjo plačo? Skebje, sprejte dokler je še čas in stopite

v iste zavednega delavstva, keg zmaga je na naši strani. Če bi bila prava zavednost med vsemi delavci in če bi vsi do zadnjega ostali doma le en sam teden, operatorji bi prišli k nam in konec bi bil boja.

Za danes imam še par skebov, da jih malo predstavim javnosti. Peter Majerle, doma od tam kakor kvadratglavi Janez (urednik "Amer. Slov.") iz Poljan, kateremu pravijo tukaj "dohtar", je slab delavec, toda zelo dober skeb. V stari domovini je ubil nedolžnega mladeniča in je potem zbežal ruki pravici ter ušel v Ameriko. Tukaj nosi pokonec svojjo neumno glavo, a boljše bi bilo, da bi se skrtil pred vsemi ljudmi. Sram te bodi, ubijalec! Od ubijaleca pač ni pričakovati boljšega kakor skeba. Drugi obžalovanja vredni skeb je "sivček" John Weiss. Držal se je nekaj naprednjak pred par leti, ko je bil v Minnesoti, kjer se ga rojaki gotovo še spominjajo. Ko so drugi ljudje dejali, on ni mogel temveč je bil več mesecev doma in podpirati ga je moralo društvo. Slišal sem, da je bil član Bratske Sloge S. N. P. J. To društvo ga je potem izključilo, ker ne mara grintaveev v svoji sredi. Za sedaj še zamolčim njegovo preteklost, ampak če bo še skebal zanaprej, bom pa že obelodanil. Paul Mukavec — o you scabby scab! — je bil pred več meseci v Montani. Njegovi tamošnji znanci ga bodo gotovo ohranili v — častnem spominu!

Zdaj pa par besed Janezu v Jolietu: Kranjski Janez, ti si največji lažnik, kar jih po svetu hodi! V vsaki številki svojega umazanega lista se hvališ, kak delavski prijatelj, da si in da držiš s štrajkarji v Michiganu — koliko si pa že pomagal štrajkarjem? Molči, teslo neumno in pozabi na svojo samohvalo! Saj te poznamo po tvojih brateih. Luka je res delavski prijatelj od nog do glave! Jim mu bo kupil k—o... Kdo vam naj še kaj verjame?

Pozdrav zavednim delavcem, Zivelci štrajkarji v Coloradu!
Popotnik iz Poljan.

Neki katoliški list piše o socializmu in pravi, da nameravajo socialisti odvzeti kapitalistom privatni kapital in ga izročiti državi. — Poglejte, v tem so katoliški listi zopet drugačnega mnenja kakor so bili pred dobrim letom. Pred dobrim letom so še pisali, da hočejo socialisti kapital deliti. Dotični list piše, da to res ni prav, da ima ena oseba vse dobrote, med tem ko morajo biti ostali odvisni od njega, in naglašja, da je država popolnoma v pravem, če posamezniku odvzame, kar ima preveč in da drugim, ki nimajo. Rockefeller, Morgan in Astor si gotovo niso prihranili toliko bogastva s pridnim delom in varčevanjem, ampak so ga vzeli od ljudstva postavnim potom v obliki profita. Ali ne bi bilo to tudi postavno, če bi država od njih "kupila" postavnim potom tisto, kar ljudstvo potrebuje za vsakdanje življenje? Mi se strinjamo s katoliškim listom, ki pravi, da ima država pravico dotičnikom vzeti to, oziroma vrniti nazaj, zakaj je bilo postavnim potom opano!

Sv. Lukež pravi v svojem pisanju, kdor trdi in vrjame v eno telo in eno srce, ne more trditi, da je edino njegova last, ampak vse komunne. Kaj neki bi dejal sv. Luka, če bi znal čitati na primer Amerikanskega Slovencea, ki je mnenja, da vsa sedanja lastnina kapitalistov spada po vsej pravici tistim, ki jo lastujejo.

Nek katoliški list piše, da bi ljudstvo potem, ko bi vse lastovalo, ne hotelo delati tako skrbno kakor sedaj, ko tako malo lastuje. Ali ni to smešno? Ali je to mogoče zapopasti, da bi ljudje ne hoteli delati zato, ker bi bili gospodarji svojega? — Človek z zdravimi možgani, se takim trditvam smeje.

Ako mi s tvojim vedo in znanstvom ne maras pomagati do boljšega, nikar me ne sili v slabejše, kajti slabo je že sedaj dovolj.

Ako si moj prijatelj, mi pomagaj ko sem pomoči potreben, drugo bom že sam storil.

A. M.—e.

ROJAKI V MESTU IN OKOLICI!
Poskusite Bernardovo Kapljico!

NA ZAHTEVO POŠLJE NA DOM.

Ako živite izven Chicage, pišite po naš cenik za dobro vino in žganje, na:
JOS. BERNARD, 1903 BLUE ISLAND AVENUE, (DEPT. C.) CHICAGO, ILLINOIS.

KADAR potrebujete društvene potreščine kot zastave, kape, regalijske, uniforme, pečate in vse drugo obrnite se na svojega rojaka
F. KERŽE CO., 2711 South Millard Avenue. CHICAGO, ILL.
Cenike prejmete zastonj. Vse delo garantirano.

FOTOGRAFIJE
najfinejšega dela, najsibo ženitovanjske, društvene ali družinske, vedno dobro in okusno izdeluje
IVAN VČELIK, prvi hrvatski fotografist
1634 Blue Island Ave., med 18. in 16. ul., Chicago.
Z vsakim tucetom slik damo krasno darilo. Telefon: Canal 2599.

Pravi Pain Expeller je dobiti le v zavojih kot je naslikan tukaj. Izdelan pri
F. AD. RICHTER, 78-80 Washington St., N. Y.

Dr. W. C. Ohlendorf, M. D.
Zdravnik za notranje bolezni in ranecelnik.
Zdravniška preiskava brezplačna—plačati je le zdravlilo 1924 Blue Island Ave., Chicago. Ureduje od 1 do 3 po pop.; od 7 do 9 zvečer. Izven Chicage živeči bolniki naj pišejo slovensko.

ANTON MLADIČ
moderna gostilna.
Toči pilsensko pivo in vina. Kegljiaše. Tel. Canal 4134
2348 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

JOS. A. FISHER
Buffet
Ima na razpolago vsakovrstno pivo, vino, smedke, i. t. d.
Isvrtni prostor za ekreptile.
3700 W. 26th St., Chicago, Ill.
Tel. Lawdale 1761

IZ URADA GL. TAJNIKA A. S. B. P. J.

20. decembra 1913.

Kakor je že večidel našim članom in članicam znano, da različne države zahtevajo od vseh podpornih organizacij uvedbo uplačilne lestvice, kajti državni zakon ne dovoljuje poslovtati nobeni podporni organizaciji brez omejenjane lestvice. Vsi tedi se je na konvenciji A. S. B. P. J., ki se je vršila od 8. do 13. t. m., sprejela, ter uvedla uplačilna lestvica, katero priložujem spodaj.

Pri vplačevanju članov in članice se vzame upoštevanje starost, ko se k društvu pristopili, stem upamo, da bude ustrezno večini našim članom, kajti mlajši član(ice) bude po novem sistemu plačevali nižji prispevek kot dosedaj.

Nova pravila stopijo v veljavo s 1. junarjem 1914, ker pa do tega časa nam ne bude mogoče dobiti pravih iz tiskarne, kakor tudi več drugih listin za vpeljava novega sistema, radi tega naj vsa društva plačujejo asmesment kot dosedaj.

Kadar bude vse potrebno vreden za uplačevanje asmesenta, po določeni uplačilni lestvici, bodejte prejeli tozadevno obvestilo iz glavnega urada.

Naj navedem nekatere glavne točke, ki so bile sprejete na glavnem zborovanju in po katerih se naj vsa krajevna društva ravna do časa, ko prejmejo nova pravila.

1.) Vstopnina znaša od 16. do 45. leta starosti samo \$1.50 Vsak nov kandidat pa mora plačati en mesečni donesek za tekoči mesec, v katerem je bil sprejet.

2.) Člani, ki plačujejo še \$3.00 zraven predpisane vstopnine, so opravičeni takoj do bol. podpore, ko so bili pravilno sprejeti v gl. uradu. V tem slučaju se plačuje pa vse notranje blozoni.

3.) Člani, ki so zaostali en mesec z uplačili in drugimi prispevki, so suspendirani od bol. podpore, ter se mora njih imena naznaniti v gl. urad.

4.) Člani, ki dolgujejo 2 meseca, so izgubili pravico do bolniške in posmrtninske podpore.

5.) Člani, ki so že 3 mesece zaostali z uplačili, so prenehali biti člani, ter se jih črta.

6.) Vsaki član(ica) mora plačati asmesment najkasneje do 5. tekočega meseca društvenemu tajniku.

7.) Vsa finančna in druga poročila morajo biti najkasneje do 5. prihodnega meseca doposlana v gl. urad.

Zapisnik konvencije smo poslali v tisk, kakor hitro istega dobimo, ga bodem razposlal na vsa društva, ker iz zapisnika se razvidijo vse spremembe sedajšnjih pravil.

Prošeni so vsi tajniki, da četrtletna računska poročila pošljejo kar najhitreje mogoče na glavni urad, da bom vstanu pravočasno račune zaključiti za leto 1913. Ob enim ne pozabite naznaniti nove izvoljene uradnike z imeni in natančnimi naslovi, ter kdaj se seja vrši. Poslati morate tudi pravilno izpolnjene poročila za tajnika in blagajnika:

Tem potom apelujem tudi na vsa društva, da v bodoče strogo pazijo na njih bolne članice. Nekatera društva so izplačevala bol. podp. ne da bi se ozirala na predpise naših pravil. Da je temu tako, izkazujejo računi izplačanih bolniških podpor.

V teku 27 mesecev izplačano je bilo \$28,214.00 reci: osemindvajset tisoč dvesto štirinajst dolarjev) bolniške podpore. Ako primerjamo to ogromno svoto s številom članstva, razvidimo takoj, da se nekatera društva niso mnogo brigala, je li so njih člani v resnici bolni, ali pa bolehalo zato, ker imajo stem večji dohodek, kakor če bi opravljali svoje delo.

V novih pravilih sprejela se je točka, ki se glasi: Člani, ki so nepravilnim potom prejeli bol. podporo, dolžnost krajevnega društva je, da isto vže izplačano svoto vrne je v glavno blagajno paziti bo treba, da pri tej točki ne pride do nepotrebnih sitnosti.

Dolžnost vsacega člana je, da vedno in povsod deluje za prosep in napredek naše organizacije, ker le tako nam bo mogoče dospeti do zaželjenega cilja.

Z bratskim pozdravom, John Černe, gl. taj.

Lestvica za člane A. S. B. P. D. za \$150.00. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za članice A. S. B. P. D. za \$150.00. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

GLAVNI URADNIKI

Avstr. Slovenskega Boln. Podp. Društva, Fontenac, Kansas. Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, E. Mineral, Kans. Podpredsednik: JOHN GORŠEK, Box 211, W. Mineral, Kans. Tajnik: JOHN ČEHNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans. Blagajnik: FRANK STARČIČ, Box 245, Mulberry, Kans. Zapisnikar: LOUIS BRESNI, KER, L. Box 38, Frontenac, Kans.

Nadzorni odbor: PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans. MARTIN KATZMAN, Box 482, Frontenac, Kans. ANTON KATZMAN, Frontenac, Kans.

Porotni odbor: JOSIP SWATTA, R. 4, Woodward, Iowa. FRANK STUCIN, Box 226, Jenny Lind, Ark. MATIJA ŠETINA, Box 23, Franklin, Kans.

Pomočni odbor: FRANK SELAK, Box 27, Frontenac, Kans. JOHN MIKLAVC, Box 227, Frontenac, Kans. FRANK KRAJSEL, Box 108, Frontenac, Kans.

Vsi dopisi se naj blagovolijo pošiljati gl. tajniku. Vse denarne pošiljatve pa gl. blagajniku.

ZAPISNIK osemnajstega glavnega zborovanja Avstrijsko slovenskega bolniško-podporna društva v Frontenac, Kansas, ki se je vršilo od dne 8. do 12. decembra 1913 istotam.

Prva seja osemnajstega glavnega zborovanja A. S. B. P. D. v Frontenac, Kans.

Sejo otvori brat glavni predsednik Martin Oberžan ob 9:30 uri dopoldne, nakar pozdravi glavne uradnike in delegate s kratkim primernim nagovorom.

Vstop želi župan mesta Frontenac, kar se mu dovoli. On izjavi, da je pripravljen kot član društva vedno pomagati istemu v vsaki njemu mogoči zadevi. Sploh želi napredek društvu in vsemu Slovanstvu.

Brat glavni tajnik prečita imena glavnih uradnikov in delegatov. Navzoči so: Glavni preds. Martin Oberžan. Bivši gl. preds. John Bedene. Gl. podpreds. Frank Augustin.

Gl. tajnik John Černe. Gl. blagajnik Frank Starčič. Preds. nadz. odbora Jongrac Jurše. I. nadzornik Martin Katzman. II. nadzornik Anton Kocman.

Porotni odbor: Predsednik porotnega odbora Josef Svato. Prvi in drugi porotnik odsotna.

Delegati: Društvo št. 1. Fr. Krajsel, Fr. Selak, John Miklavc. Št. 2. Alojz Aidič. Št. 3. John Črepiček. Št. 4. John Goršek in Frank Svajger. Št. 5. Alojz Hauzer. Št. 6. John Jenčič. Št. 7. John Koron. Št. 8. John Bobnar. Št. 9. Frank Jarc in John Dolanc. Št. 10. Frank Stucin in Frank Grile. Št. 11. John Pečnik. Št. 12. Leopold Preložnik. Št. 13. ni zastopana. Št. 14. John Černe, pooblaščenec. Št. 15. Anton Dolosega. Št. 16. Vincenc Izgovšek in Math. Šetina. Št. 17. Mihael Krajnc. Št. 18. John Brezovar. Št. 19. Frank Kučer. Št. 20. Martin Oberžan, pooblaščenec. Št. 21. Frank Porenta. Št. 22. John Černe, pooblaščenec. Št. 23. Pongrac Jurše, pooblaščenec.

Navzoči so vsi. Konvencijem zapisnikarjem sta izvoljena Mihael Krajnc in John Pečnik. Plaša zapisnikarjem se dovoli po eden dolar dnevno. Predlog, da se zboruje od 9-12 dop. in od 1-4 ure zvečer, sprejet. Sprejet predlog, da se izvoli poverilni odbor za pregledanje pooblastil. Sprejet predlog, da se plačajo vozni stroški, kakor je bilo sklenjeno na zadnji konvenciji. Sprejet predlog, da se poročilo poverilnega odbora vzame na znanje. Sprejet predlog, da se del. od št. 12 izkaže s svojim pooblastilom drugi dan. Sprejet predlog, da se za zapisnik v tisk v tiskarno Proletarca. Prečita se zapisnik vseh glavnih odborovih sej. Predlog, da se zapisnik sprjeme, kot prečitano. Sprejet predlog, da se imena predlagateljev ne pišejo v zapisnik. Sprejet predlog, da se zapisnik zadnje konvencije ne čita, na razpolago je pa navzočim.

Poročilo gl. uradnikov. Brat gl. preds. poroča o svojem delovanju in zakaj se je sklicala izvanredna konvencija. Brat gl. podpreds. poroča, da ni imel posebnega posla, kajti bil je gl. preds. na svojem mestu. Brat gl. tajnik poroča o svojem delovanju zaradi uvedbe novega sistema, deloval je po svoji moči v prid organizacije, kar se pa tiče premoženja, bo do izkazale knjige in računi. Brat gl. zapisnikar nima kaj posebnega poročati. Brat gl. blagajnik poroča, da je deloval po svoji moči v prid organizacije, nadaljno bodo izkazali računi in knjige.

Bratje glavni nadzorniki poročajo, da so delovali kar je bilo mogoče v prid organizacije, našli so le majhne pomanjkljivosti med knjigami, to pa le vsled nepravilnega poslovanja krajevnih društev. Poročilo porotnega odbora se vzame na znanje. Poročilo dvoraninega odbora se vzame na znanje. Zaključek seje ob 12 uri popoldne. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap.

Druga seja. Brat glavni predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne. Prečita se zapisnik prve seje, ter se sprejme kot prečitano. Prečitajo se računi vseh krajevnih društev. Čitanje računov glavnega tajnika se vzame na znanje. Vznak sožalja za umrlimi sobratni in sestrami, se vstane s sedežev. Čitanje računov glavnega blagajnika se vzame na znanje. Sprejet predlog, da se poročilo glavnega blagajnika sprejme. Sprejet predlog, da se volijo trije delegati za pregledovanje knjig in računov, ter da si isti vzamejo čas po večerni seji. Pregledavalcem knjig so izvoljeni: Anton Dolosega, John Goršek in Fr. Grile.

Pritožbe krajevnih društev. Št. 1. nima pritožb. Št. 2. se pritožuje radi prikrajšane bolniške podpore člana omenjenega društva; po kratki debati se sprejme predlog, da se mu izplača podpora po pravilih. Št. 3. in 4. nimajo pritožb. Št. 5. se pritožuje, da se ni izplačala vsmrtnina v dobi štirih mesecev, nakar glavni tajnik pojasni, da se je za pogrebne stroške že odpotalo. Št. 6. se pritožuje, da je glavni tajnik suspendiral društvo nepravilnim potom; gl. tajnik pojasni, da je bil priložen društvo suspendirati, ker ni v devetih mesecih dobil pravih računov. Št. 7., 8. in 9. nimajo pritožb.

Št. 10. se pritožuje proti gl. tajniku, glede bolniške podpore Math. Bokala, da je dobil preveliko. Glavni tajnik se opraviči, da on tega ni kriv, temveč se je ravnal po poročilih odborov. Št. 11., 12., 13. in 14. nimajo pritožb. Št. 15. se pritožuje, da je bilo preveliko plačane bolniške podpore bratu omenjenega društva, ker niso vstevali nedelj, sklene se mu primankljaj izplačati. Št. 16. se pritoži proti sobratu Luka Jerman, kateri je svojo sobrata zavratno napadel, in je s tem centralno blagajno oškodoval. Po daljši debati se sklene, da ako je napadalec voljan poravnati bolniško podporo nazaj društvu, se lahko ostane član društva, nasprotno se ga pa izobči. Pri vsakem takim nadaljnjem slučaju se ga pa absolutno izobči potom porotnega odbora. Št. 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. nimajo pritožb.

Poročila in prošnje društev. Brat Peternel želi govoriti, da se mu beseda. V kratkih besedah pojasni svojo položaj, ter prosi, ako bi mu mogoča konvencija kaj pomagati. Sprejet predlog, da se kolekta med delegati za brata Peternela. Nakolektovalo se je \$8.20, za kar se brat gl. preds. dobro zahvali zborovalcem. Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Št. 1. želi splošno slovo in delovanja v prid društva in bratstva; nikakih zaprek, da se pride do zaželjenega cilja. Št. 2. želi združenje vseh naprednih enot in Zvez. Št. 3. želi združenje. Št. 4. se izrazi, naj se složno deluje v prid organizaciji, ter želi združenje. Št. 5. želi združenje. Št. 6. želi združenje, ter naj se pošlje zastopniki na skupni staneček za združenje. Št. 7. se želi združiti s št. 6. Po kratki debati se želja odkloni. Št. 8. in 9. želijo združenje. Št. 10. želi združenje ter lepo napredovanje. Št. 11. priporoča združenje. Št. 12. priporoča združenje. Št. 14. priporoča združenje. Št. 15. želi, da bi se dovolilo članom pristopiti k drugim društvam, ker jih je premalo za vzdrževanje stroškov. Sprejet predlog, da naj si člani vzamejo prestopne liste k drugim društvam, nadaljno ima pa ukreniti glavni odbor. Št. 16. prosi za enega svojih članov za odpravnino — ter želi združenje. Sprejet predlog, da se pokliče Antun Hoferja, člana omenjenega društva na konvencijo ter žnjim dogovori. Št. 17. in 18. želijo združenje. Št. 19. apelira na vse glavne uradnike, da naj složno delujejo v prid organizacije, priporočajo tudi združenje vseh enot in društev. Št. 20. želi združenje. Poroča radi smrtine člana John Arko, ker se je zdržal. Sprejet predlog, da se gl. predsednik, gl. tajnik in gl. blagajnik natanjko informirajo, komu naj se izplača smrtina. Št. 21. želi združenje, strogo nadzovanje bolnikov in enakopravnost žensk. Št. 22. želi za glasilo list Proletarec. Št. 23. se strinja z vsem sklepi konvencije, le ne z upeljavo lestvice. Zaključek seje ob 6. uri zvečer. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mike Krajnc, zapis.

Tretja seja. Brat glavni predsednik otvori sejo ob 9. uri dopoldne. Prečitajo se imena glavnih uradnikov in delegatov. Navzoči so vsi. Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se z nekoliko popravki sprejme. Razne prošnje in poročila društev. Delegat društva št. 4. prosi za enega člana omenjenega društva za odpravnino. Po dolgi debati, koje se vdeleži več delegatov, se sprejme predlog, da se ravnava z omenjenim bratom po pravilih. Na dnevi red pridejo pravila. Sprejet predlog, da delegatje prečitajo poročila društev o spremembi pravil, kar se ne piše v zapisnik. Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Sprejet predlog, da se gl. zapisnikarja Louis Breznikarja oprosti od popoldanske seje. Ime društva naj se glasi Ustava in uprava Avstrijsko slovenskega bolniško-podporna društva z glavno upravo v Frontenac, Kansas. Predgovor ostane po starem. Člen 1. § 1. ostane pri starem. § 2. ostane pri starem. § 3. ostane ter se doda, in v angleškem jeziku. Člen 2. § 1. ostane. § 2. se spremeni, krajevna društva so pod nadzorstvo glavne uprave. Člen 3. v § 1. se črta, pod osemnajst, kakor tudi oni. K § 1. člen 3. se dostavi § 1. v člen 21. Zaključek seje ob 12. uri popoldne. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mike Krajnc, zapis.

Št. 10. se pritožuje proti gl. tajniku, glede bolniške podpore Math. Bokala, da je dobil preveliko. Glavni tajnik se opraviči, da on tega ni kriv, temveč se je ravnal po poročilih odborov. Št. 11., 12., 13. in 14. nimajo pritožb. Št. 15. se pritožuje, da je bilo preveliko plačane bolniške podpore bratu omenjenega društva, ker niso vstevali nedelj, sklene se mu primankljaj izplačati. Št. 16. se pritoži proti sobratu Luka Jerman, kateri je svojo sobrata zavratno napadel, in je s tem centralno blagajno oškodoval. Po daljši debati se sklene, da ako je napadalec voljan poravnati bolniško podporo nazaj društvu, se lahko ostane član društva, nasprotno se ga pa izobči. Pri vsakem takim nadaljnjem slučaju se ga pa absolutno izobči potom porotnega odbora. Št. 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23. nimajo pritožb.

Poročila in prošnje društev. Brat Peternel želi govoriti, da se mu beseda. V kratkih besedah pojasni svojo položaj, ter prosi, ako bi mu mogoča konvencija kaj pomagati. Sprejet predlog, da se kolekta med delegati za brata Peternela. Nakolektovalo se je \$8.20, za kar se brat gl. preds. dobro zahvali zborovalcem. Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Št. 1. želi splošno slovo in delovanja v prid društva in bratstva; nikakih zaprek, da se pride do zaželjenega cilja. Št. 2. želi združenje vseh naprednih enot in Zvez. Št. 3. želi združenje. Št. 4. se izrazi, naj se složno deluje v prid organizaciji, ter želi združenje. Št. 5. želi združenje. Št. 6. želi združenje, ter naj se pošlje zastopniki na skupni staneček za združenje. Št. 7. se želi združiti s št. 6. Po kratki debati se želja odkloni. Št. 8. in 9. želijo združenje. Št. 10. želi združenje ter lepo napredovanje. Št. 11. priporoča združenje. Št. 12. priporoča združenje. Št. 14. priporoča združenje. Št. 15. želi, da bi se dovolilo članom pristopiti k drugim društvam, ker jih je premalo za vzdrževanje stroškov. Sprejet predlog, da naj si člani vzamejo prestopne liste k drugim društvam, nadaljno ima pa ukreniti glavni odbor. Št. 16. prosi za enega svojih članov za odpravnino — ter želi združenje. Sprejet predlog, da se pokliče Antun Hoferja, člana omenjenega društva na konvencijo ter žnjim dogovori. Št. 17. in 18. želijo združenje. Št. 19. apelira na vse glavne uradnike, da naj složno delujejo v prid organizacije, priporočajo tudi združenje vseh enot in društev. Št. 20. želi združenje. Poroča radi smrtine člana John Arko, ker se je zdržal. Sprejet predlog, da se gl. predsednik, gl. tajnik in gl. blagajnik natanjko informirajo, komu naj se izplača smrtina. Št. 21. želi združenje, strogo nadzovanje bolnikov in enakopravnost žensk. Št. 22. želi za glasilo list Proletarec. Št. 23. se strinja z vsem sklepi konvencije, le ne z upeljavo lestvice. Zaključek seje ob 6. uri zvečer. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mike Krajnc, zapis.

Četrta seja. Brat glavni predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne. Prečita se imena glavnih uradnikov in delegatov. Navzoči so vsi, izvzemši enega zapisnikarja ki se je pri dopoldanski seji oprostil. Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se z majhnim popravkom sprejme. Vstop želi Anton Hofer, član društva št. 16. Dovolji se mu vstop, nakar se z njim razpravlja o njegovi poškodbi. Predlog, da se naj da sobrat Anton Hofer v preiskavo trem zdravnikom, da ga preišče ako je pronađen nezdravljivim, se mu izplača smrtina, nasprotno se ravnava žnjim po pravilih. Sprejet proti predlog, da naj se za vežajo delegatje apelirati na člane svojih društev, da se prostovoljno kolekta za Anton Hoferja. Sprejet predlog, da se nadaljna debata o tem zaključi. Nadaljevanje s pravili. V § 2. se nadomesti mesto polovico z 1 dolar. V § 3. se nadomesti mesto člana, i. stega. K § 4. se doda, ali javno. § 5. ostane. § 6., 7., 8. ostanejo. Sledi 15 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Sprejet predlog, da se plačuje asmesment po lestvičnem sistemu. Sprejet predlog, da se smrtina znaša na \$150 jako dolgo, da glavna blagajna nekoliko naraste. Ako pa uvidi glavni urad, da je glavna blagajna primerno napredovala, ima pravico dati na splošno glasovanje, da se smrtina poviša. Sprejet predlog, da se debata o lestvici zaključi, ter se volijo trije delegatje, da isto sestavijo. Brat predsednik zaključi sejo ob 6. uri zvečer. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap. Peta seja. Brat glavni predsednik otvori sejo ob 9. uri dopoldne. Prečitajo se imena glavnih uradnikov in delegatov, navzoči so vsi. Prečita se lestvica, koje so sestavili odborniki, ter se sprejme. Prečita se zapisnik zadnje seje ter se sprejme kot prečitano. Lestvica se glasi: najnižji asmesment, to je s šestnajstim letom znaša \$1.05 in najvišji štiri in štiridesim letom \$1.43, se sprejme.

Lestvica za moške. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Lestvica za ženske. Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

ADVERTISEMENT. Avstr. Slovensko Bol. Pod. Društvo. Ustanovljeno 16. januarja 1891. Sedež: Frontenac, Kans. GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, Mineral, Kans. Podpreds.: FRANK AUGUSTIN, Box 360, W. Mineral, Kans. Tajnik: JOHN ČERNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans. Blagajnik: FRANK STARČIČ, Box 245, Mulberry, Kans. Zapisnikar: LOUIS BREZNIKAR, L. Box 38, Frontenac, Kans. NADZORNIKI: PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans. ANTON KOTZMAN, Frontenac, Kans. MARTIN KOČMAN, Box 482, Frontenac, Kans. POROTNI ODBOR: JOSIP SVATO, Woodward, Iowa. JAKOB MLAKAR, Box 320, W. Mineral, Kans. JOHN ERZEN, Jenny Lind, Ark., Box 47. Sprejemna pristojbina od 16. do 40. leta znaša samo eden dolar. Vsi dopisi se naj blagovolijo pošiljati, gl. tajniku. Vse denarne pošiljatve pa gl. blagajniku.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Nadaljevanje s pravili. Člen 4. V § 1. se spremeni: Vsprejemna pristojbina znaša za vse kandidate \$1.50. Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. § 2. se črta ter se nadomesti, mesečni doneski se plačujejo po razredni lestvici, v slučaju pa, da vidi glavni urad, da blagajna nazaduje, ima pa glavni tajnik pravico raspisati izvanredni asmesment do 25 centov na mesec. Člen 5. K § 1. se dostavi, to pale na vse poškodbe, izvzete so vse notrajne bolezni. § 2. ostane, ter se doda, to je sedem dolarjev na teden. § 3. ostane. Zaključek seje ob 12. uri popoldne. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap. Šesta seja. Brat predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne. Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se sprejme kot prečitano. Nadaljevanje s pravili. V § 4. se črta drugi stavek ter se nadomesti z Ako se član javi prej pri zdravniku, in pozneje pri tajniku, ali narobe, se računa podpora vedno od zadnjega datuma; — drugo ostane. K § 5. se dostavi Podpora se izplačuje le za bolezni, katere potrebujejo zdravniške pomoči. Podpora teče vedno do zadnjega obiska zdravnika, se pa dokler je član bolan. Če je bolnik na sumu, da bi v svoji bolezni lahko opravil delo, pa je klub temu spoznan po zdravniku nezmožen za delo, naj krajevni predsednik določi dva člana, da peljeta bolnika k drugemu zdravniku. Ako zdravnik pronađen, da je bolnik zmožen za delo, trpi bolnik stroške za preiskavo, nasprotno pa društvo. § 6. ostane. K Členu 5. se dostavi § 3. iz člen 21. Člen 6. § 1. in 2. ostanejo. § 3. se črta. § 4. ostane. § 5. se črta. § 6. ostane, ter se dostavi v Canadi in Meksiki. § 7. ostane. Člen 7. § 1. se glasi: "Ako kateri brat zgubi eno nogo, eno roko ali eno oko, da postane za vedno neuporabljivo, se mu izplača \$50.00. Ako izgubi nogi, obe roki ali oboja očesa, tedaj ima pravico do cele smrtine, to je \$150.00 ter preneha biti član društva. K § 2. se dostavi, za vodne. Nova točka 3. Prizadeti člani se morajo dati preiskati trom izkušenim zdravnikom. Sledi 15 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Člen 8. § 1. Ako dober član umrje, tedaj dobi njegova žena ali krvni sorodniki svoto \$150. § 2. Vsak dobro stoječi član, kateri umrje v inozemstvu, je opravičen do smrtine. § 3. naj se glasi: Ako ne živi nobeden dedič, ki je opravičen do smrtine, tedaj pripade po pokritju pogrebnih stroškov glavni blagajni. § 4. se črta. § 5. ostane. § 6. Smrtina se izplačuje v teku 90 dni po prejetju pravilno izpolnjenega mrtvaškega lista. Člen 9. § 1. Vsaka avstrijanka, tudi ona v Zdr. Državah Canadi in Meksiki rojena se sprejme v društvo v starosti od 16. — 45 leta. V § 2. se nadomesti mesto \$300 z \$150. V § 3. se črta izvzete se le članice sedajšnjih članov.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

Table with 5 columns: age, male, female, total, amount.

§ 4. se naj glasi: Mesečni donesek se plačuje po razredni lestvici.

V § 5. se nadomesti mesto članice, kandidataje.

§ 6. Oporoke članice se morajo glasiti le na njih soproge, otroke ali njih krvne sorodnike.

§ 7. in 8. ostanejo.

Zaključek seje ob 6 uri zvečer. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap.

Sedma seja. Brat predsednik otvori sejo ob 9. uri zjutraj.

Prečitajo se imena glavnih uradnikov in delegatov, navzoči so vsi. Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se sprejme kot prečitan.

Nadaljevanje s pravili. Člen 10. V § 1. se črta dva meseca, ter se nadomesti mesec; ter se črta, in smrtine se doda: vsak član mora plačati assessment najkasneje do 25. tekočega mesta krajevnemu tajniku, člani, kateri so izostali dva meseca z vplačili so izgubili pravico do smrtine.

V § 2. se črta 4 meseca, ter se nadomesti s 3 mesec. § 3. ostane.

K § 4. se doda, nepotrebnim potom dostavi se tudi § 4. iz člena 21 z dostavkom za bolezn, ki nastanejo valed pijanosti oziroma pijače, se ne izplača nobena podpora.

§ 5. ostane. § 6. ostane. Nova točka. Ako se pronajde, da je bolnik nepravilnim potom prejel bolniško podporo, je dolžnost krajevnega društva sveto povrniti v glavno blagajno.

Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru. Nova točka k členu 10. Člani, kateri stanejojo izven krajevnih društev oddaljeni, morajo izkazati listine s podpisom javnega notarja ali mirovnega sodnika. Zadržali se jim bolniška podpora 30 dni, da se krajevni tajnik lahko informira o njegovem obnašanju v bolnici.

Člen 11. § 1. ostane. K § 2. se doda: Člani, kateri obrekujejo uradnike in društvo nepravilnim potom, se jih izobči.

Člen 12. V § 1. se črta, od enega, ali pa z denarno globo do 2 dolarja.

V § 2. se črta z globo od 1. do 3 ali § 3. ostane. § 4. Razsodišče sestoji iz petih dobrih, nepristranskih članov, katere ima pravico imenovati zatočenec dva, društvo dva, vsi štirje pa petega.

V § 5. se črta, vsi kandidati za razsodišče morajo biti nepristranski. § 6. in 7. ostanejo.

Člen 13. § 1. naj s glasi, vse pritožbe naj se dajo krajevemu društvu v počtev. § 2. ostane.

K § 1. se dostavi Canade in Meksiko se premeni mesto 10 na 8 se črta glavne uprave.

§ 2. se premeni deset na osem. § 3. se črta ter se nadomesti: V krajih, kje je že krajevo društvo. A. S. B. P. D. sme se ustanoviti novo le tedaj, če v to določi seja glavnega odbora.

§ 4. ostane. Člen 15. § 1. ostane.

V § 2. se črta, nadalje imenuje predsednik in znanajo stražo, namesto računovodja se imenuje tajnik.

§ 3. ostane. Osmo seja. Brat predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne.

Prečitajo se imena glavnih uradnikov in delegatov, navzoči so vsi. Prečita se pismena čestitka od društ. št. 10.

Nakar se jim zakliče slava! Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se sprejme kot prečitan.

Nadaljevanje s pravili. Člen 16. V § 1. se premeni mesto tri dve.

§ 2. ostane. K § 3. se dostavi in ne več, drugi stavek se črta.

§ 4. 5. in 6. ostanejo. K § 7. se dostavi, Ako uvidi glavni urad potrebo, ima pravico takoj sklicati izvršeno konvencijo.

Člen 17. § 1., 2., 3., 4., 5. in 7. ostanejo. § 6. ostane, ter se dostavi § 6. iz člena 21. se črta stari in novi.

§ 7. ostane. Člen 18. Dolžnosti glavnih uradnikov. § 1. ostane.

§ 2. ostane ter se doda § 5. iz člena 21. Glavni predsednik. V § 1. se premeni mesto volilno, volilno.

§ 2. in 3. ostanejo. Podpredsednik. Ostane po starem.

Glavni tajnik. § 1., 2., 3., 4. in 5. ostanejo. K § 6. se dostavi: predsedniku v podpis, potem se odda blagajniku.

§ 7., 8., 9. in 10. ostanejo. Glavni zapisnikar. Se dostavi zapisnik.

Glavni blagajnik. § 1., 2., 3., 4., 5. in 6. ostanejo.

Nadzorni odbor. § 1., 3., 4., 5., 6. in 7. ostanejo. § 2. se premeni, mesto šest in tri.

Porotni odbor. K § 1. se doda, ako ni mogoče zadeve rošiti, se da na splošno glasovanje.

§ 2. ostane. Člen 19. Dolžnosti uradnikov krajevnih društev. Prvi predsednik. § 1., 2. in 3. ostanejo.

K § 4. se dostavi, vse pravilne. § 5. ostane. Drugi predsednik. § 1., 2. in 3. ostanejo.

Tajnik. § 1. ostane. V § 2. se črta, kateri ostane čez izplačilo bolniških podpor.

§ 3., 4. in 5. ostanejo. V § 6. se črta, od članov, ki ne stanejojo zunaj dvemiljskega okrožja ne sme prejemati prispevkov ali drugih pristojbin drugod kot na seji. Doda se § 8. od člena 21.

§ 7. se črta. § 8. in 9. ostanejo. § 10. se črta, ter dostavi k blagajniku.

§ 11. ostane. Zapisnikar ostane. Blagajnik. § 1. se dostavi, mora izplačevati vse bolniške podpore.

K § 2. se dostavi, ves preostali denar od izplačanih bolniških podpor. § 3., 4. in 5. ostanejo.

Računski pregledniki. Ostane po starem. Bolniški odbor. Ostane po starem.

Voditelj. Prvi stavek se črta, črta se beseda: tudi. Zunanja straža, se črta.

Člen 20. Potne liste se črta. Prestopni listi. § 1. in 2. ostanejo.

K § 3. se dostavi točka 13. v člena 21. V § 13. se črta, ako tega ne stori, se ga suspendira od bolniške podpore, se doda: Člani, kateri stanejojo tako daleč od svojega društva, da jih to v slučaju bolezni ne more obiskati, a tako blizu drugega, da bi jih lahko obiskalo, pa klub temu ne prestopijo se ne izplača bolniška podpora.

§ 4. ostane. Člen 21. § 1. prenešana. § 2. ostane.

§ 3., 4., 5., 6. se prenešana. § 7. Člani, ki so šli prostovoljno k vojakom, so za dobo vojaške službe suspendirani, ostalo se črta, ter se doda: Stavkokazov se ne sprejema v društvo, istočasno se pa izobči iz društva.

§ 8. prenešana. § 9. ostane. § 10. ostane. § 11. se črta do 1. junija in se nadomesti: do konvencije.

Nova točka: Ako zapazi glavni odbor ali krajevna društva kaj pomembnega in koristnega, se sprejme lahko potom splošnega glasovanja. Člen 22. Plača glavnih uradnikov. § 1. Plača gl. predsednika \$15 letno.

Plača gl. tajnika 4c od članov, in 2c od članice mesečno. Gl. zapisnikar dobi \$1. od vsake seje.

Plača gl. blagajnika \$50 letno. Nadzorniki dobijo vsak \$10 letno. Prvi porotnik dobi \$12 letno.

Drugi in tretji porotnik dobita vsak po \$5 letno. § 2. Dnevna plača glavnih uradnikov je \$4.00 in vzorni stroški, za nedeljske seje pa po \$1.50 in vzorne stroške.

§ 3. in 4. ostanejo. Sprejet predlog, da se glavnemu tajniku za vpeljavo novega sistema plača po glavnemu odboru primerna odškodnina.

Sprejet predlog, da se knjige po priložnosti glavnega odbora uredijo po novem sistemu, po izkušnjih, pa da bi se vpeljal enak sistem tudi pri krajevnih društvih.

Člen 23. se črta. Člen 24. V § 1. se črta s 50c, se nadomesti z suspendacijo do enega mesca.

§ 3. se črta. V § 4. se črta s 50c globe iz z 1. dolar globe, nadomesti se mesto s 50c globe z suspendacijo do 1. mesca, mesto z 1. dolar globe pa s suspendacijo do 2. mesecev.

§ 5. se črta. § 6. naj se glasi: Uradnike, kateri za nemarjajo svoje dolžnosti, se jih odstavi.

§ 7. se črta. V § 8. se črta s 50c globe, ter se nadomesti z suspendacijo do 1. mesca.

Nova točka: Vse suspendacije za kazni morajo nastopiti takoj. § 9. in 10. se črtajo.

Člen 25. K § 1. se dostavi: s pravilno.

K § 2. se dostavi: jih ima pravico kaznovati v smislu pravil.

V § 3. se nadomesti 10. z 8. Člen 26. Se na domesti mesto 10. z 8.

Zaključek seje ob 6. uri zvečer. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap.

Devata seja. Brat predsednik otvori sejo ob 9. uri popoldne.

Prečita se imena glavnih uradnikov in delegatov, navzoči so vsi izven delegata John Jenčič.

Prečita se zapisnik zadnje seje, ter se z majhnim popravkom sprejme. V dnevni red pride opravljenik.

Sprejet predlog, da se opravilnik primerno skrajša. Sestavijo naj ga sestavljajci pravil.

Sprejet predlog, da se bolniške nakaznice sobr. Math. Bokala prečiščajo od poverilnega odbora.

Sprejet predlog, da stopijo pravila v veljavo 1. Jan. 1914. Denarni doneski se pobirajo po starem, dokler se v glavnem uradu ne uvede novi sistem.

Sprejet predlog, da člani, kateri v najkrajšem času ne dajo pravihni poročil krajevemu tajniku, kedaj, oziroma katerega leta so stopili v društvo, plačajo najvišji lestvični assessment.

Sledi 10 minut odmora. Nadaljevanje po odmoru.

Sprejet predlog, da se del. John Jenčič oprost, ker je zakasnil sejo.

Sprejet predlog, da se starost članic vzame v počtev od zadnje konvencije ko so pravilno postale članice.

Poročilo računskih pregledovalcev je dovoljno v korist društva, tajnika in blagajnika, ter se jima izreče popolna zaupnica.

Poročilo Dvorane se sprejme po vsem dovoljno. Sprejet predlog, da se celemu gl. odboru izreče zaupnico, ker je tako natančno uradoval.

Sprejet predlog, da se dvorano obdrži kakor je sedaj. V slučaju pa, da dvorane doneski nazadujejo, ima glavni odbor pravico dati na splošno glasovanje, da se dvorana proda. Prva priložnost se da združni prodajalni, ako plača isto ceno kot drugi.

Zaključek seje ob 12. uri popoldne. Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zap.

Deseta seja. Brat predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne.

Prečitajo se imena glavnih uradnikov in delegatov.

Prečita se zapisnik zadnje seje ter se sprejme kot prečitan.

Poročilo poverilnega odbora bolniških nakaznic Math. Bokala se vzame na znanje.

Sprejet predlog, da se ravna z omejenim sobratom po pravilih. Združenje. Sprejet predlog, da se sprejme rezolucija, katere je bila pripoznana na peti redni konvenciji S. N. P. J. v Milwaukee, Wis., da se delavei od vseh naprednih organizacij združimo v razredni delavski boj.

Sprejet predlog, da se pošlje na skupni sestanek dne 14. Jan. 1914 eden zastopnik. Izvoljen je John Goršek, zastopnikom.

Volitev glavnega odbora. Soglasno izvoljen predsednik Martin Oberžan.

Soglasno izvoljen podpreds. John Goršek.

Izvoljen za tajnika John Černe. Soglasno izvoljen zapis. Alojz Breznikar.

Soglasno izvoljen blag. Frank Starčič. Soglasno izvoljen preds. nadzornega odbora Pangrae Jurše.

Soglasno izvoljena prvi in drugi nadz. Martin Koeman, Anton Koeman. Soglasno izvoljen pred. porotnega odbora Josef Svato.

Soglasno izvoljena prvi in drugi porotnik Frank Stucin in Math. Šetina. Sprejet predlog, da se Frank Krajzel, Frank Selak in John Miklauec soglasno izvolijo za pomožni in dvoranini odbor.

Vsi trije soglasno izvoljeni. Sprejet predlog, da ako bi kateri glavnih uradnikov odstopil, ima pravico glavni odbor imenovati kandidata ter dati na splošno glasovanje.

Sprejet predlog, da se prostovoljno kolekta za štrajkarje v Coloradi in Michiganu. Nakolektovalo se je \$10.15, nakar se brat predsednik iskreno zahvali konvenciji.

Sprejet predlog, da se pravila tiskajo v slovenskem in angleškem jeziku, ako pa nutili gl. odbor potrebo, ima pravico naročiti tudi nemške in italijanske.

Sprejet predlog, da sestavi zapisnik in pravila v slovenskem jeziku John Pečnik.

Sprejet predlog, da prestavi pravila s slovenskega v angleški jezik Louis Breznikar.

Sprejet predlog, da se naj da navodila zastopniku za skupni sestanek na prvi gl. odborovi seji, katere se naj zastopnik udeleži.

Sprejet predlog, da ostane društveno glasilo list Proletarec, pod pogojem iste cene kakor je sedaj.

Prihodnja konvencija se vršitv Frontenac, Kansas, četrti pondeljek v mescu Augustu 1915.

Sprejet predlog, da se pregledoval-

cem računov izplača po 50c na uro toje skupaj \$21.00.

Upeljava gl. uradnikov. Po upeljavi se vsi gl. uradniki zahvaljujejo zborovalcem za zaupanje katero so v njih stavili.

Nato zaključ. brat. gl. predsednik s kratkim navdušujočim govorom osemnajstoglavno zborovanje Avstrijskega slovenskega bolniško podpornega društva dne 12. decembra 1914 ob 5. uri zvečer v Frontenac, Kansas.

Martin Oberžan, preds. John Pečnik, Mihael Krajnc, zapis.

ZAPEKA PRI OTROCIH je zelo navadna nepravilna. Otročja čreva bi se morala izprazniti vsaj dvakrat na dan, ako se ne, bi se jim morali dati kako odvajalo. Nekateri otroci nimajo radi tekoče odvajalo, toda radi vzamejo sladkorno. Sevrove Tab-Lax so sladko odvajalo, katra ima prijeten okus; učinkujejo zelo uspešno. So popolnoma varne tudi za najmlajše otroke in enako uspešne za odrasle kakor za otroke. Priporočajo se zoper zapeko, zoper diih, slab okus v ustih, nečisti jezik, žolčnice, želodčne nepravilike pri otrocih, napihovanje in druge želodčne in jetrne nepravilike. Cena 10 in 25 centov v vseh lekarnah. Zagoovite se, da dobi-te Severovih Tab Lax. Ne vzemite nadomestitev. Ako jih lekarnar nima, naročite jih od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Advertisement.

NOVA SLOVENSKA NASEL-BINA v Wisconsinu, prvi poljedelaki državi ameriške Unije. Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjereje. V nobeni drugi državi ne živi farmer v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katere tudi v marsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sestre. Wisconsin je država, katere po svojem zdravem podnebjju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prijaja našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmerskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le na farmah njih bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdavno delo po smrdljivih tovarnah itd.) Kar je bilo dobre farmerske zemlje, dostopne doslej Slovence, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih slovenskih zemljiških agentov večinoma že vsa razrodala, tako da je sedaj to, kar se ponujajo zemlja le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti. Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wisconsinu se še dobi dobra zemlja; vendar Slovencec doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, in prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznana najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam ni slaba! — Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrhu razprodaje te izvrstne farmerske zemlje med Slovenci. Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni slovenski špekulanti agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa Vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen slovenski, bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti. Ta farmerska zemlja se bo po 31. decembru takoj podražila. Pišite nam še danes in mi Vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini. Slovenska Naselbina Družba, 198 First Ave., Milwaukee, Wis. (Advert.)

POZOR ROJAKI! Ako želite sebi in svoji družini boljše življenje in brezskrbno bodočnost, ne ukvarjajte se po zaduljih tovarnah in nevarnih rudokopih dokler Vaše zdravje še ni popolnoma pokvarjeno. Prifite v zdravo in pristo naravo in kupite si kos dobre in rodovitno zemlje katere rodi vse iste prideleke koč v starem kraju in kjer se Vaše delo stotero izplača.

Vprašanje je, kam se obrniti in kje kupiti, kajti zemljiških agentov je veliko in vsak svoje hvale. Veliko hvale in upitja navadno ni veliko prida, radi tega ne tratite denarja in časa po takih krajih. Pridite naravnost v zdrav in prijazen kraj Wausaukee, Wisconsin kjer se vam nudijo vse ugodnosti ki jih potrebujete kod po velikih mestih, kjer je dobra in rodovitna zemlja zdrava in čista voda, vedno dovolj vode, zdrav in ugodno podnebeje ter klima. Vedno dober trg in izvrstna železniška zveza glavne proge z vsemi večjimi mesti.

Tukaj ni treba zemlje in kraja hvaliti, kor ista se sama hvale in se lahko sami na lastne oči pri farmerjih in rojakih o vsem tem prepričate. Cene zemlji so nizke, kupni pogoji prav lahki, vožnje otroške se Vam v slučaju nakupa vrnejo, potreba je solidna in pošena o kateri se je v zadnjih par mesecih nad 80 rojakov prepričalo ki so tukaj svet kupili, kar vam je lahko jasen dokaz da je to resnica in da imamo tukaj to kar iščete in potrebujete. Pridite toraj naravnost v Wausaukee, Wis. kjer še vedno lhako kupite dobro in rodovitno zemljo v središču nove in jako hitro se razvijajo slovenske farmerske naselbine. Ko dospete sem, pridite naravnost v moj urad, ki se nahaja nasproti železniške postaje in prepričani smete biti, da Vas bodem dobro in pošteno postregel ter da bodete z vsem popolnoma zadovoljni kakor so vsi rojaki ki so se zaupno do mene obrnili. Ako želite kake nadaljnja pojasnila pišite mi naravnost na sledeči naslov.

A. Mantel, (Advertisement) L. Box 221.

Stara navada je zdraviti revmatizem, trganje po udih, neuralgijo, zvinjenje itd. z Dr. Richterjevim "Pain Expeller". Pravi Pain Expeller se dobi tudi v Ameriki v sleherni lekarni za 25 centov steklenica in se spozna po varstveni znamki s sidrom. Pri kupovanju je treba na to paziti. (Adv.)

ANTON JALOVEC prodajalec domačega vina na sode in galone. 969 W. 18th St. CHICAGO, ILL. (4x)

E. BACHMAN 1719 S. Centre Ave., Chicago, Ill. je največja československa delavnica zastav, znakov, čepic in vseh društvenih potrebčin. Zahtevajte takoj po pošti moj veliki cenik, ki ga Vam pošljem — popolnoma zastonj.

Ako želite slovenske gramofonske plošče, Columbia gramofone zlatino in srebrnino, obrnite se na nas! A. J. TERBOVEC & CO. P. O. Box 25, Denver, Colo.

SLOVENSKI SALOON LOUIS BEWITZ, 198 — 1st Ave., Milwaukee, Wis. Izborna pijača, izvrstna postrežba. Vsakdo bljudno sprejet:

JOE POLOVICH do danes najmodernejši KROJAČ dela obleke finih krojev po zelo zmernih cenah. Obleke zlika takoj sproti med tem, ko vi čakate. 3129 Broadway, St. Louis, Mo.

L. STRAUB URAR 1010 W. 18th St. Chicago, Ill. Ima večje salogo ar, vertice, prenov in drugih dragotin. Izvršuje vsa vrstovrstna popravila v tej stroki p sodo nizki ceni. V COLORADI JE ŠTRAJK PREMOGARJEVI! PROČ OD COLORADE!

CARL STROVER Attorney at Law Zastopa vsa vseh sodiščih. Specialist za tožbe v odškodninskih zadevah. Št. sobe 1009 133 W. WASHINGTON STREET CHICAGO, ILL. Telefon: Main 3989

TUJCEM priporočam svoje dobro urejeno prenočišče in restavracijo, domačinom pa svoj saloon, vsem skupaj pa vse. IG. KUŠLJAN 229—1st Ave. MILWAUKEE, WIS

M. JOVANOVIČ 84 — 6th Str. Milwaukee, Wis PRODAJA ŠIFKARTE. Pošilja denar po pošti in bručjavno. Izdeluje: Obveznice — Pooblastila — Prepovedi, potrjene po notarju in ces. in kr. konzulatu EDINA HRVAŠKO — SLOVENSKO — SRBSKA AGENCIJA

ALOIS VANA — izdelovatelj — sodovice, mineralne vode in raznih neopojnih pijač. 1837 So. Fisk St. Tel. Canal 1408

SALOON z biljardom in keglijščem Poleg saloona dvorana za društvene seje, veselice itd. John Stražisar 61' Market St., Waukegan, Ill. Phone št. 671.

AVSTRO-AMERIKANSKA ČRTA. NIZKE CENE. Velike ugodnosti: električna luč, izvrstna kuhinja, viz. zastoj, kabine tretjega razreda na parniku Sledeči parniki odplujejo ob 3 uri popoldan iz New Yorka: Argentina 28. maja Oceanic 7. junija Martha Washington . . 14. junija Za vse informacije se obrnite na glavne zastopnike

PHELPS BROS. & CO. Gen'l Ag'ts, 2 Washington St., New York. ali pa na druge uradne zastopnike v Združenih državah in Canadi.

POZORI! SLOVENCII! POZORI! SALOON s modernim keglijščem Sveže pivo v sodčkih in buteljnah in druge raznovrstne pijače ter najkvalitetne modke. Potniki dobre želje prenočišče za nisko ceno. Postrežba točna in izborna. Vsem Slovencec in drugim Slovanom se toplo priporoča MARTIN POTOKAR, 1625 So. Centre Ave. Chicago

M. A. Weisskopf, M. D. Izkušen zdravnik. Uraduje od 10—12 predpoldne in od 7—9 zvečer. V sredo in nedeljo večer neuraduje. Tel. Canal 476. 1842 So. Ashland ave. Tel. residence: Lawndale 8996.

GOSPODINJE POZORI! Priporočamo vam v prodajo vse stvari, ki spadajo v grocerijsko ali mesarsko obrt. Vse po najnižjih cenah. Na zahtevo, se dovaža na dom. G. Mamčlovich & Co., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa. Tel. Con. 4050.

Važno uprašanje! Do mi opravi vsajeto in razjenzje Konzularne, storočrskje sodnijske in vojaške Javni notar Kaker 207 Hanover St. Milwaukee, Wis.

Proletarčeva "armada".

SODRUGI AGITATORJI! Ne POZABITE DRUGE RDEČE NEDELJE!

Prva nedelja v januarju je druga rdeča nedelja. Ob tej priliki pozivljamo zopet naše zastopnike in agitatorje na agitacijo za pridobitev novih naročnikov, novih regrutov za naše bataljone, da postanejo naši sobojevniki, mesto naši nasprotniki.

Vsak zastopnik Proletarca ve, da socializem ne bo prišel sam od sebe kakor poletje ali zima, ampak da je treba zanj delati, agitirati, organizirati. — So ljudje, ki si domišljajo, da so vseeno socialisti, če čitajo socialistično časopisje ali ne; če spadajo k socialističnemu klubu ali ne. Če prusaš te vrste "sem-socialista", ako je naročnik Proletarca, ti hitro pove, da ga bere, ker ga dobi njegov sosed, itd. itd.

Na dlani je, de je danes, ko je socializem dobil tla takorekoč že v vsaki naselbini v Ameriki, nastalo vespolno takozvanih "sem-socialistov", ki teko z našim gibanjem kakor mal deček za velikim vozem sena, ker se mučtopade kopice. Ali kakor hitro pride klanec in je treba pomoči, zbeže paglavčki na vse strani; eni celo na kozole, od koder skrivaj gledajo, kako bo šlo navkreber... Tem paglavčkom je podoben tudi takozvan "sem-socialist", ko pride naokoli zastopnik Proletarca in mu pripoveduje, kako vnet socialist da je, a se v svojem življenju morda ni spustil nikla za socialistično gibanje sploh. Tudi h klubu ne spada, vzlic temu da mu je morda pred nosom. — Tem ljudem je treba kar odkrito povedati — da se ne udomači hinavščina — da s takimi "socialisti" organizirani socialisti prav nič ne simpatizirajo. Kdor se šteje za socialista, naj to tudi faktično dokaže, da se vidi pred celim svetom, kaj je kdo. Rdeče nedelje so kot nalašč za to revizijo. Sodrugi, poglejte torej dobro, kdo je resničen socialist, da ne bo med nami preveč "sem-socialistov" brez Proletarca ali članske knjižice.

Y Missouriju pravijo: Show me! — Tudi za nas velja ta rek!

Milwaukee, Wis.

Cenjeno uredništvo: —

Kakor je bilo že naznanjeno, se je vršil dne 23. nov. t. l. prvi sestanek, da se osnuje konferenčni odbor jugosl. socialističnih klubov v Wisconsinu. Konferenca se je vršila v Racine, Wis. Konferenco je otvoril sodr. T. Stepič, ki je bil izvoljen tudi predsednikom. — Sodr. Čelan iz Racine prečita pravila za konferenčne odbore, nakar se sprejmejo vse točke nespremenjene. — Tajnik iz Kenoshe omenja, da bi poleti priredili vsi viskonški in čikaški klubi izlet, kar se vzame na znanje. Dalje se apelira na vse klube, da dajo iz svoje blagajne po \$3 podpore za Nar. Glas, ki stoji slabo s finančami. Tudi to se vzame na znanje. — Zaključni se, da se druga konferenca vrši v Milwaukee, Wis. — Opozori se klube, ki niso topot poslali zastopnika, da to pri drugi priliki store. Prihodnja seja bo v februarju 1914.

Tajnikom za konferenčni odbor je izvoljen soglasno sodr. T. Stepič. — Drugi odbori se izvolijo na prihodnji seja. — S tem je konferenca organizirana. Sedaj sodrugi pa nam je treba sedaj delati, kakor predpisujejo pravila. Širimo naše časopise Proletarca, Radničko Stražo in Nar. Glas.

S trikratnim klicem naj živi naša stvar, naj živi mednarodni socializem, je zaključil sodr. T. Stepič prvo sejo konferenčnega odbora.

S socialističnim pozdravom, T. Stepič, tajnik.

Glencoe, O.

Cenjeno uredništvo: — Pri nas se dela vnaših po cel teden, včasih ga pa tudi po štiri do pet dni v tednu doma zingamo. Časi torej niso taki, da bi se izplačalo koga vabiti semkaj. Dne 21. decembra je imel tukajšnji klub št. 2 sejo, na kateri smo izvolili tajnikom za l. 1914 sodr. F. Jakopiča. Redne mesečne seje bodo svako tretjo nedeljo v mesecu.

Mnogo naročnikov želeč Proletarcu pozdravljam vse njegove naročnike in jim želim srečno novo 1914!

Paul Dolenc.

Pittsburgh, Pa.

Članom Jugosl. soc. kluba št. 131 naznanjam sem potom, da se vrši prihodnja seja dne 14. januarja 1914 v Poljski hali na Plummer St. št. 4514. Začetek točno ob 9. uri zjutraj. Želeti je, da se te seje vdeležijo vsi sodrugi, ker bo volitev stalnega odbora za leto 1914. Poleg volitev bo še drugih važnih točk na dnevnem redu. Ob enem opozarjam sodruge drugih branov, kateri so se javili za prestop v slov. odsek, da prinesejo prestopne karte.

Pozivljajo se vsi zavedni rojaki, ki še niso v socialističnem gibanju in simpatizirajo, da pristopijo v klub. Na dan z barvo vsi somišljeniki in z novim letom na novo delo za socializem.

Socialistični pozdrav! Blaž Novak, zač. tajnik kluba št. 131.

Tiskovni fond za dnevnik.

Premos od 9. decembra	\$302.49
Izkaz v št. 328	2.15
F. Gorenc, Frt. Smith, Ark.	50
Fr. Podboj, Comemaugh, Pa.	25

Skupaj do 30. decembra 1913 \$305.29

Fond za michiganske štrajkarje.

Zadnji izkaz v št. 328	\$206.13
úabrano na Božični večer pri Jožetu	6.02
	\$212.15

Fond na pošiljanje Proletarca mič. štrajkarjem.

Nabrato pri A. S. B. P. št. 20, Ely, Minn.	\$ 8.60
Fany. Friškovec nabrala na seji soc. kluba	4.00
Mike Keber, Chicago, Ill.	50

700 iztistov št. 327	\$ 7.00
700 iztistov št. 328	7.00
700 iztistov št. 329	7.00
Primanjkljaj dne 9. dec.	50.94

Skupaj \$71.94

Današnje pokritje 13.10

Primanjkljaj dne 30. dec. 1913 \$58.84

Listnica.

F. Kaučič, Dunlo, Pa.: Številke 278, v kateri je igra "Njegov jubilej" nimamo na roki. — Sodrugi ki imajo dotično številko, prosimo, naj mu jo pošljejo. Naslov je F. Kaučič, box 75, Dunlo, Pa.

Zasluzi pozornost.

Večkrat smo opozarjali naše čitatelje, kako važno je paziti na delovanje in funkcije telesa in da je treba dati vso pozornost prvim pojavom nepravilnosti. To je še posebno važno pri čedilnem kanalu. V takih slučajih ni zadosti, da bi vzeli kakosibodi zdravilo za izčističenja kanala, ampak si morate izbrati tako zdravilo, ki tudi stimulira in ojači čreva da delujejo brez umetne pomoči. To vse stori Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Isto ima dober učinek na prebavni sistem, čiščenju telesa in jačenju živcev ter hranivte. Iso odpomore zaprtje in njenih posledice. V lekarnah. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Bol v križu bo kmalu zginila, če rabite Trinerjev Liniment. (Advertisement.)

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač, obsega slov.-angl. slovnico, razgovore, pisma in navodilo kako postati državljan poleg največjega slov.-angl in angl. slov. slovarja. Knjiga je nujno potrebno vsem onim, ki se res želijo naučiti angleščine. Cena v platnu trdo vezane (430 strani) je \$2., ter se dobi pri V. J. Kubelka, 538 W. 145. St., New York, N. Y. Pišite po cenik knjig.

Naselniška družba "Ilirija".

Tem potom si usojamo naznanjati vaim rojakom ki se zanimajo za poljedelstvo da smo prevzeli v najrodovitnejšem delu države Wisconsin v bližini industrijskega mesta Merrill ki je oddaljeno dvesto milj od Milwaukee zemljo, na kateri se je ustanovila nova slovenska naselbina. Prostor leži v sredini krasno obdelanih farm ki kažejo bogatstvo posestnikov. Svet leži med tremi državnimi cestami in tri do štiri milje dalje se nahajajo stare gaselbine s trgovinami, šolami in tudi parnimi žagami, ki krpajo ves les, katerega naseljenici na svojem zemljišču posekajo. Železnica je dve milj oddaljena in zvozi za male stroške ves mali les v mesto Merrill za tovarne ki izdelujejo papir. Kedor kupi farne tukaj, ima to prednost da se lahko živi iz tega kar dobi za les in da mu da lastnik zemlje skoz zimske mesece delo v tovarnah v mestu, katerih je 16 ali pa v tri milje oddaljeni parni žagi. Kedor je sedaj brez dela v mestih in se misli naseliti na farne naj stori to sedaj da mu ne bo potreba ostati brezposeln celo zimo. Do sedaj so se tam naselila 4 družine, katere žive na tem delu že po eno do tri leta. V pomoč jim je kakor se izražajo to, ker je priložnost za delo dobiti vedno odprta in ker vsak kos lesa brez truda prodajo ako ne v žago pa v papirnice; nadalje tudi sirarna, katero so si postavili farmarji, kamor prodajajo mleko. Vsakemu, kateri ne najde vse kar tukaj popisano, se povrnejo vsi stroški ako pride gledati. Za prietek se tukaj potrebuje polovice manj denarja kakor drugod in lastnik zemlje kakor tudi podpisana družba stori vse da olajša delo in stanje kupcev. Cena akra je od \$16 do \$18. Kedor se misli naseliti na farne naj se takoj oglasi, ker ta priložnost bo de le še malo časa. Pišite po pojasnilo takoj.

Na ILIRIJA COLONIZATION CO., 908 Michigan ave., Sheboygan, Wis. (Advert.) Frank Novak, upravitelj.

Dobite zvezek Severovega almanah in zdravilovnja za 1914 od vašega lekarnarja ali pa od nas zastonj.

Prehladi in kašji.

Prehlad je začetek kašlja ali vnetja sapnika, zato je zelo važno, da se hitro odpravi. V ta namen re rabite

Severov Balzam za pljuča

(Severa's Balsam for Lungs) kateri se priporoča zoper kašelj, prehlad, vnetje sapnika, bolno grlo, hripavost in druge nepravilne dihalnega ustroja. Je popolnoma neškodljiv a zelo uspešen. Cena 25 in 50 centov.

Zapeka žolčnica,

žolčnica, jetrne neprijlike, slaba prebava in druge prebavne nepravilike kamni izginejo(ako rabite

Severov Življenski balzam

(Severa's Balsam of Life) kot navedeno v navodilu na steklenici. Okrepi cel ustroj in kmalu ozdravi bolnika. Cena 75 centov.

Zdravila so naprodaj v lekarnah ali jih pa lahko naročite od nas.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

LOUIS RABSEL moderno urejen salon NA 460 GRAND AVE., KENOSHA, WIS. Telefon 1199

BELL PHONE 1318J FISK MATIJA SKENDER SLOVENSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Nered v prebavi

Da se obranimo v dobrem zdravju, ne smemo dovoliti nobenega nereda v naši prebavi, ker to je vedno znak kakor bolezni, ki zadene celo telo ali pa samo nekatere organe. Brez pravičnega vživljanja in pravične prebave, ni življenja. In ravno radi tega je potrebno in jako važno, da imamo pri rokah kako zdravilo, katero bo v slučaju nereda v prebavi dalo takojšnjo pomoč. V takih slučajih lahko vsakemu priporočamo dobro znano, zanesljivo in hitro delujoče

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

To izvrstno zdravilo bo izčistilo prebavni sistem popolnoma, ne da bi povzročilo kako grizavico ali druge težkoče; isto bo povečalo apetit, dalo moč črevar in odstranilo zaprtje in vse težkoče združene s tem. To vino naj bi se rabilo kadarkoli se slabo počutite.

Imejte to Zdravilo vedno v hiši in ga rabite za zaprtje, glavobol, bolečine v drobu, slabost, nervoznost, slabo prebavo, zguba apetita, zlatence, slabosti po obedu.

Nikar ne odlašajte radi tega, ker si morda mislite, da bo ta stvar sama od sebe odšla. Ako se pravilno ne zdravite, bodo ti neredi vedno oslabei organe. — Najboljše zdravilo v vseh takih slučajih je.

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. V lekarnah. Ne sprejemajte ponaredkov. JOS. TRINER Vvaževalec in Izvaželavec. 1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

NEBO CIGARETTES

10 FOR 5c

So najboljše iz med vseh Pristne - fine - Zadovoljive Izvaredno kajenje s posebno naslado

POTOVANJE V STARO DOMOVINO POTOM

Kasparjeve Državne Banke

je najceneje in najbolj sigurno. Naša parobrodna poslovica je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanске črte (linije). Sifkarte prodajamo po kompanijskih cenah.

POŠILJAMO DENAR V VSE DELE SVETA. CENEJE KOT POŠTA.

Kaspar Državna Banka kupuje in prodaja in zamenjuje denar vseh držav sveta. — Pri Kasparjevi Državni Banki se izplača za K5 \$1. brez odbitka. — Največja Slovanska Banka v Ameriki. — Daje 3% obresti. — Slovenel postreženi v slovenskem jeziku. — Banka ima \$5,318,821.65 premoženja.

KASPAR DRŽAVNA BANKA, 1900 Blue Island Ave., CHICAGO, ILLINOIS

CLEVELANDČANI POZOR!

Belaj & Močnik

6205 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

KROJAČA IN TRGOVCA, priporoča svojo moderno trgovino z vsako-vrstno moško opravo.

Izdelujeva obleke po najnovejši modli.

Ameriška Državna Banka

1825-1827 Blue Island Avenue

vogal Loomis ulice

Chicago.

VLOŽENA GLAVNICA \$1,900,000.00

JAN KAREL, PREDSEDNIK.

J. F. ŠTEPINA, BLAGAJNIK

Naše podjetje je pod nadzorstvom "Clearing House" čikaških bank, torej je denar popolnoma sigurno naložen. Ta banka prevzema tudi uge poštne hranilnice Zdr. držav. Zvršuje tudi denarni promet S. N. P. J. Uradne ure od 8:30 dopoldne do 5:30 popoldne; v soboto je banka odprta do 9 ure zvečer; v nedeljo od 9 ure dopoldne do 12 ure dopoldne. Denar vložen v našo banko nosi tri procenta. Bodite uverjeni, da je pri nas denar naložen varno in dobičkonosno.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-50 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni

Edini slovenski pogrebnik

MARTIN BARETINČIČ

324 BROAD STREET TEL. 1475 JOHNSTOWN, PA.

Conemaugh Deposit Bank

54 MAIN STR. CONEMAUGH, PA.

Vložena glavnica \$50,000.00.

Na hranilne uloge plačamo 4% obresti. S. D. P. Z. ima svoje novce v tej banki.

CYRUS W. DAVIS, predsednik. W. E. WISSINGER, blagajnik.

5 pristnih pijač, Kranjski Brinjevec, Slivovic, Tropinovec, Grenke Vино in in to so: Highlife Bitters. Moja trvdka ja prva in edina slovenska samostojna v Ameriki, ki importira žgane pijače naravnost iz Kranjskega. Naročite si poskusni zabo, koliko steklenic in katere pijače hočete, samo da bo eden zabo, 12 steklenic. Moje cene so nižje nego kjerkoli drugje, ker mi ni treba plačevati dražih agentov. Prodajam samo na debela. Pišite po cenik.

A. HORWAT, 800 N. Chicago, St., Joliet, Ill.